

RAKENTAJA

Numero **9**
Perjantai 11.9.2015

MP2 Itella Oyj

6 **Epoksia** iholle? Tiedosta aineen vaarat ja suojaa itsesi kunnolla.

10 **Luottamushenkilöt** kokoontuivat jokasyksyiselle risteilylle Vikingille.

14 **Työaika** alkamaan vasta kahdeksalta? "Ei kiitos", väki vastaa.

VALVOVA SILMÄ

STM:n työsuojeluosaston valvontajohtaja Raimo Antila maalaa työsuojelun tulevaisuutta.

Teksti: Johanna Hellsten

Kuvat: Antti Kirves

Kun tieto **Raimo Antilan** valinnasta sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosaston valvontajohtajaksi puolisen vuotta sitten tuli, huokaisi moni helpotuksesta. Peräti vuoden kestänyt väantö siitä, kuka paikan saa, oli piinannut työmarkkinajärjestöjen keskinäisiä välejä, mutta myös välejä ministeriöön. Jotkut epäilivät, miten sujuisi työsuojelun isojen linjojen piirtely mieheltä, jolla ei ole mitään valvontakokemusta. Toisille miehen yritystausta povasi uutta draivia työsuojelun kehittämiseen.

Destian turvallisuuspäällikön tehtävistä valvontajohtajaksi siirtynyt Antila ei itse ollut odotelusta moksiskaan.

– Pidin työstäni Destialla, eikä minulla ollut sieltä työntöä mihinkään. Prosessi oli vain hiukan pidempi kuin normaalisti, hän sanoo naurahtaen.

Rakennusalan taustasta etua

Antila valmistui Tampereelta infrapuolen diplomi-insinööriksi 1990-luvulla. Hän sai kokeilla virkamiehen hattua aluksi Hämeen ympäristökeskuksessa, jonne hän teki diplomityönsä. Siellä mies pääsi tekemisiin suunnittelun, kehittämisen, valvonnan ja työmaapäällikön tehtävien kanssa.

– Työsuojelu tuli siellä vahvasti mukaan työssäni pilaantuneiden maiden kunnostuksessa ja kaatopaikkarakentamisessa. Pidän rakennusalan taustaa hyvänä uudessa työssäni. Alalla on keskeisimmät haasteet työsuojelussa: yhteiset työmaat, ulkomaista työvoimaa, kuormittavaa, raskasta työtä, tapaturmariskejä. Rakennusalan tausta tuo perspektiiviä moneen asiaan, Antila sanoo.

Antila aloitti Destian edeltäjä Tieliikelaitoksella vuonna 2001, ja yrityksen turvallisuuspäällikkö hänestä tuli vuonna 2005. Antaako kymmenen vuotta yrityselämässä jotain myös uuteen tehtävään?

– Hallintohan tekee asioita loivaliikkeisesti, vakioidusti. Yritysten reaktiotapa on nopeampi. Uskon, että siitä voi olla apua. Yrityksissä myös tulosohjaus vie kohti asioiden ja toimintatapojen yksinkertaistamista. Osaan siis ehkä kyseenalaistaa totuttuja tapoja ja haastaa yksinkertaistamaan, Antila miettii.

Toisena vahvuutenaan Antila pitää otettaan käytännön tekemiseen, aina montulta johtamiseen.

– Vaikka minulla ei ole käytännön valvontakokemusta, olen ollut asiakkaan puolella tekemisissä valvonnan kanssa. Kunnioitan todella ammattitarkastajia. Se on omanlaisensa taitolaji. Ymmärrän kuitenkin yrityksen puolelta, miten tärkeää on tuoda työsuojeluvalvontaan koko maassa yhtenäisiä toimintatapoja, jolloin asiakas tietää, mitä odottaa.

Kolmantena tärkeänä asiana Antila pitää jatkuvan parantamisen ajattelua, jonka hän kertoo olevan lähellä sydäntään.

Yksi ehkä näin rakennusalan näkökulmasta erikoinen painotus tuoreessa runkosuunnitelmassa on psykososiaalisen kuormituksen valvonta kaikilla työpaikoilla. Mennäänkö tulevaisuudessa siis työmaille kyselemään, onko pomo ollut tuhma ja ahdistako?

– Vaikka psykososiaalinen kuormitus halutaankin nyt läpileikata kaikilla aloilla, ei se tarkoita sitä, että samanlaisia asioita tehtäisiin kaikilla työpaikoilla erityisyyksiä huomioimatta. Ei tarkoitus ole samanlainen vaikka rakennusalan yrityksen pääkonttorilla ja yksittäisellä työmaalla. Ei ole tarkoitus tehdä tyhmiä juttuja, Antila sanoo.

Toisaalta psykososiaaliseen kuormitukseen liittyy muun muassa työaikojen seuranta ja työmaan hallinta. Se on oleellista myös rakennustyömailla.

– Mekanismien on oltava yrityksissä kunnossa. Psykososiaalinen kuormitus on myös koko Euroopan laajuinen teema työsuojelussa, joten se on haluttu tuoda siitähän syystä runkosuunnitelmaan.

Riittääkö rahaa?

Antila joutuu hiukan puhumaan kieli keskellä suuta, kun aiheeksi nousevat työsuojelun resurssit ja tuleva rahoitus. Käydäänhän budjettineuvotteluja par'aikaa. Koko valtionhallinto joutunee joka tapauksessa kiristämään vyötä.

– Meillä on ollut harmaan talouden torjunnan määräraikainen lisärahoitus, jolla on palkattu 10 tilaajavastuu- ja viisi ulkomaalaistarkastajaa. Tämä porukka on tehnyt 1 500 tarkastusta vuosittain, joista on tullut rahaa takaisinpäin laiminlyöntimaksuina noin 500 000 euroa.

Kun samaan aikaan tuore tavoite koko Suomen tarkastusmääristä on nostettu 30 000 tarkastukseen vuodessa ja kun on mahdollista, että rahaa on vähemmän, on ainoana vaihtoehtona sisäisten painotusten muuttaminen. Eli sitten, kun budjetti tiedetään, on pohdittava, mihin tarkastuksiin keskitytään.

– Jos rahaa on selvästi vähemmän, 30 000 tarkastuksen tavoitteesta joudutaan tinkimään, Antila toteaa.

Uusi hallitus on kuitenkin luvannut torjua harmaata taloutta ja siinä työsuojelun tiva- ja ulko-

maalaistarkastajilla on ollut vahva rooli.

– Nyt odotetaan päätöksiä. Kun resurssit ovat tiedossa, tehdään kohdennukset.

Entisenä yritysmiehenä Antila panee toivoa myös tietojärjestelmiin toiminnan tehostamisessa.

– Meillä on nyt ollut käytössä Vera-valvontatietojärjestelmä, johon melkein kaikki valvontatieto jo menee. Se mahdollistaa tehokasta toimintaa. Lisäksi yritetään löytää yhtenäiset, hyvät toimintatavat valtakunnallisesti. Kun on yhteiset tavat tehdä, antaa se mahdollisuuksia parantamiseen.

Antilan mukaan työsuojelussa tehdään hyvää työtä, mutta hajontaakin on. Tarvitaan laadun yhtenäistämistä.

Yhteistyö on elintärkeää

Asia, joka välillä hiertää tarkastusten tehokkuutta, on se, miten huonosti viranomaiset edelleenkin saavat jakaa tietoa keskenään. Tähän on kuitenkin suunnitteilla säädösmuutoksia.

– Viranomaisten keskinäinen yhteistyö valvonnassa on todella tärkeää ja tiedonsaantioikeudet ovat siinä avainasemassa. Se tehostaisi toimintaa, Antila sanoo.

Hän kuitenkin muistuttaa, että mikäli tiedonvaihto alkaa sujua, on oltava toimivat menettelyt ja täysin vesitiiviit mekanismit tietojen käsittelyyn.

Toinen tärkeä yhteistyötaho työsuojelulle ovat työmarkkinajärjestöt. Antila toivoo yhteistyön sujuvan yhtä hyvin kuin aiemminkin.

– Olen ollut yllättynyt, miten hyvin työmarkkinajärjestöjen yhteistyö pelaa. Työsuojeluasiat ovat kaikkien sydäntä lähellä. Varsinkin rakennusalalla liitoilla on yhtäläiset tavoitteet ongelmien kitkemisessä ja tuloksia on saavutettu. Tämä oli helppo pöytä tulla mukaan, Antila kehuu.

Miten tuore valvontajohtaja suojelee itseään työuupumukselta?

– Perhe-elämä on hyvä vastapaino työlle. Myös liikuntaharrastukset pitävät minut kunnossa. Onneksi myös työni on motivoivaa, hyvät yhteistyökumppanit ja työtoverit auttavat jaksamaan. On ollut positiivinen havainto, miten paljon julkisella puolella on tekemisen meininkiä. ■

– Hallinto on saanut hiukan kehittyä omalla hiekkalaatikollaan, sillä siellä ei ole samanlaista kilpailua kuin yritysmaailmassa. Yrityksessä on mietittävä koko ajan, miten asiat voidaan tehdä paremmin ja tehokkaammin ja etsitään parhaita toimintatapoja.

Työsuojelun painopisteet

Vähän aikaa sitten julkaistiin työsuojelun ohjauksen tärkein proopuska, runkosuunnitelma 2016–2019. Siinä käydään läpi työsuojelun painopisteitä tuleville vuosille. Korjausrakentaminen nousee valtakunnallisena valvontahankkeena erääksi keskeiseksi kohteeksi. Korjausrakentamiseen liittyy muun muassa paljon vaarallisten kemikaalien kanssa työskentelyä kuten myös asbestin.

– Sen painotuksista ja toteutuksesta on nyt meillä suunnittelu rakentamisen valvontaa koordinoivassa ryhmässä. Meiltä ministeriöstä ei löydy viisautta yksityiskohtien pohtimiseen, Antila kertoo.

Vaarantuuko työterveys?

TYÖTERVEYSLAITOS on tiukilla. Valtionavun leikausten takia se käy parhaillaan yt-neuvotteluja, jotka voivat pahimmillaan johtaa 200 työsuhteen päättämiseen. Meidän kaikkien pitäisi olla tästä hyvin huolissamme. TTL tuottaa elintärkeää, puolueetonta tietoa eri ammatteihin liittyvistä vaaratekijöistä. Ilman laitokselta valmistuvaa tutkimusta, olisi moni asia huomommin kuin nyt.

Rakentajan sivulla 6 kerrotaan epoksialistuksen vaaroista. Rakentajat saattavat työssään altistaa monenlaisille kemikaaleille ja yhdisteille, joista mitättömimmät seuraukset ovat nenäniiskutus, mutta pahimmat johtavat allergisoitumiseen tai vielä vakavampiin ammattitauteihin. Jo allergia voi aiheuttaa työkyvyttömyyttä oman alan töihin.

Eikä epoksi ole yksin. Muun muassa asbesti, pöly ja homeet vaivaavat vielä pitkän aikaa, eikä tietoa ole koskaan liikaa. TTL:n rooli sekä tutkimuksen että tiedotuksen kautta on rakennusosalalle olennainen ja lisää uutta tutkittavaa löytyy esimerkiksi nanomateriaalien mahdollisista vaikutuksista terveydelle.

Vaarantuuko tutkimus? Meille varmasti kerrotaan, että ei vaarannu; se vain tehostuu. Totuus on kuitenkin se, että kun tutkivat silmäparit vähenevät, joudutaan jostain luopumaan. Mitä priorisoidaan?

Työterveyslaitos ei ole ainoastaan tutkijoiden norsunluutorni. Laitos tuottaa palveluita myös yrityselämän tarpeisiin, todellisella kohtuuhin-

nalla. Se konsultoi työturvallisuuskysymyksissä, analysoi asbestinäytteitä työmailta, auttaa kehittämään työterveyshuollon laatua ja arvioi, analysoi ja tilastoi ammattitautia.

Itse koen, että TTL:llä on vahva rooli myös työurien pidentämisen kannalta. Kun tiedämme eri ammattien todelliset riskit, niihin voidaan vaikuttaa. Jos tieto rapistuu, ihmetellään kymmenen vuoden kuluttua, miksi nuoria ihmisiä on työkyvyttöminä. Uusia kemikaaleja ja muita materiaaleja kehitellään koko ajan lisää. Jonkun pitää katsoa, mitä ne tekevät työympäristölle.

Itse toivon, että se taho ei ole täysin riippuvainen ainakaan yritysrahoituksesta. ■

Är arbetshälsan i fara?

ARBETSHÄLSOINSTITUTET är trängt. Nedskurna statsandelar har lett till samarbetsförhandlingar, som i värsta fall kan leda till att 200 anställningsförhållanden upphör. Vi borde alla vara mycket oroade över detta. Arbetshälsoinstitutet producerar livsviktig, opartisk information om riskerna inom olika yrken. Utan den forskning som utförs på institutet vore mycket sämre än det är i dag.

På sidan 6 i detta nummer av Rakentaja berättar vi på finska om farorna med epoxiexponering. Byggarna kan i sitt arbete exponeras för många slags kemikalier och föreningar, där de anspråkslösaste följderna är snuva, men som i värsta fall leder till allergi eller ännu värre yrkessjukdomar.

Också allergi kan leda till arbetsförmåga inom den egna branschen.

Epoxi är inte det enda. Många lider fortfarande länge av bland annat asbest, damm och mögel, och vi får aldrig för mycket information. Arbetshälsoinstitutets roll inom såväl forskning som information är väsentlig för byggbranschen och man hittar nytt att undersöka till exempel om hur nanomaterialen eventuellt påverkar hälsan.

Är forskningen i fara? Vi får säkert höra att den inte riskeras: den blir bara effektivare. Sanningen är dock att när antalet undersökande ögonpar minskar, måste man avstå från något. Vad prioriteras?

Arbetshälsoinstitutet är inte bara ett elfenbens-torn för forskare. Institutet producerar också tjäns-

ter för näringslivets behov, till ett verkligt skäligt pris. Den konsulterar i arbetarskyddsfrågor, analyserar asbestprov från byggen, hjälper till att utveckla företagshälsovårdens kvalitet och bedömer, analyserar och statistikför yrkessjukdomar.

Själv upplever jag att Arbetshälsoinstitutet har en stark roll också för att förlänga arbetskarriärerna. När vi känner till de verkliga riskerna inom olika yrken, kan vi påverka. Om kunskapen försämrars, kommer vi om tio år att förundra oss över varför unga människor är arbetsförmögna. Det utvecklas hela tiden nya kemikalier och andra material. Någon måste titta på vad de gör för arbetsmiljön.

I alla fall jag hoppas att det organet åtminstone inte är helt beroende av företagsfinansiering. ■

Kannen kuva: Lauri Haikola.

Matti Harjuniemi
puheenjohtaja

Liiton jäsenten työllisyys

Työttömyyskassan tilastoissa näkyy heikkoja merkkejä rakennusteollisuuden työtilanteen paranemisesta. Kansantalouden kokonaiskysyntä, ostovoima, sanelee pohjan. Eihän se häävi ole. Kuitenkin kaupungistuminen ja korjausrakentamisen kasvu lisäävät työllisyyttä. Alamme on edelleen myös kausiala: talveksi osa töistä pysähtyy eikä korvaavaa mestaa löydy helpolla. Myös lainsäädäntö ja harmaan talouden valvonta vaikuttavat työllisyyteen. Miten meillä nyt menee?

Asfalttityöntekijät ovat töissä, joita on hieman enemmän kuin viime vuonna. Öljyn hinta on laskenut ja bitumin siinä mukana. Siispa asfalttia levitetään hieman enemmän. Niin ikään lentokentän asfalttityö lisää kuutioita ja työtunteja melkoisesti. Pääomittihan edellinen hallitus Finaviaa, joka investoi myös lentokenttien rakennuksiin. Maan hallitus on luvannut seuraaville kolmelle vuodelle yhteensä 600 miljoonaa euroa lisää perusväylänpitoon. Päätös tulee jatkamaan myös työ kauttamme lähitulevaisuudessa.

Betoniteollisuus ei hurraita huuda, mutta pahin lieinee ohitettu. Alan työttömyysprosentti on 9,5. Asuntorakentaminen ei aivan loppunut, vaan sijoittajat tilaavat gryndereiltä asuntoja. Tulevaisuudessa asuntoja on pakko rakentaa enemmän. Tämä tulee näkymään betonituotetehtailla. Myös suuria kauppakeskushankkeita on lähtenyt liikkeelle. Kalkki- ja sementtiteollisuuden tilanne on samankaltainen kuin betoniteollisuudessa.

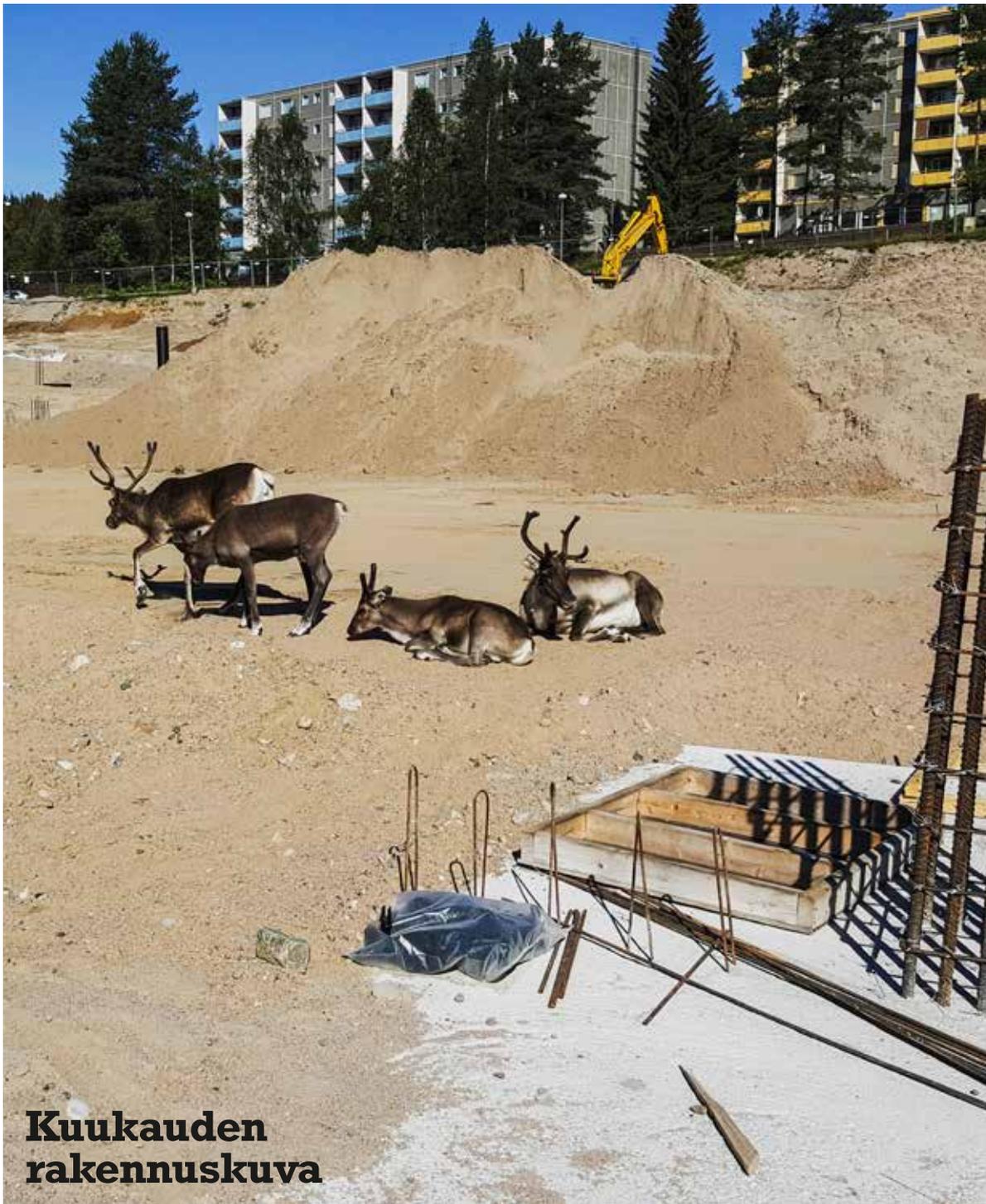
Sen sijaan kivenjalostusteollisuus kärsii vähäisestä omakotirakentamisesta: työttömyysaste on yli 23!

Erikoisurakoinnin alat ovat toipumassa. Lattianpäällystysalan (9,1 %), talotekniikan (7,6 %) ja vedeneristyksen työtilanne on hitusen parempi kuin viime vuonna. Kermieristäjien 6 prosentin työttömyyslukema toki heikkenee talvea vasten, mutta töitä lienee paremmin kuin edellistalvena.

Infra-alan työllisyys on paranemassa. Kauppakeskusten, Äänekosken ja Pyhäjoen kaltaiset suurhankkeet työllistävät, kuten myös väyläinvestoinnit. Lisäpanostus väylänpitoon tuo myös lisää tilauksia. Teitä ja rautateitä sekä siltoja kunnostetaan enemmän. 9,5 prosentin työttömyysaste tulee laskemaan.

Maalareiden työttömyyslukema 11,7 prosenttia, on toki korkea, mutta suunta on parempaan. Alalla onkin eletty hirvittävän hintakilpailun ja harmaan talouden paineessa. Vaikka ongelmat eivät ole ohi, on harmaan talouden torjunta tuottanut tulosta.

Talonrakennusosalalla tilanne on vielä huono. Alan työntekijöistä 15,4 prosentille maksettiin elokuussa päivärahaa kassalta. Työllisyyttä nakertaa asuntokäynnän vähäisen tason lisäksi kova pudotuspeli, jossa matalin hintatarjous ottaa vielä voiton. Tässäkin tulee pikavoittojen napsijoita vielä siperia opettamaan. Kelot soivat yhä kovemmin heikkoon laatuun ja harmaaseen talouteen turvautuville tilaajille. ■

Kuukauden rakennuskuva

Kuvaaja: Niko Seppänen
Paikka: Rovaniemi
Aika: Elokuu 2015

Mitä? Rovaniemellä uudet työntekijät odottavat kulkulupaa työmaalle.

RAKENTAJA

Julkaisija
 Rakennusliitto ry

vt. päätoimittaja
 Johanna Hellsten

toimittaja/toimitussihteeri
 Maija Ulmanen
 Heikki Korhonen

taitto
 Aste Helsinki Oy

tiedottaja
 Eeva Pulkkinen

toimituksen sihteeri
 Soile Ahremaa-Luttinen

Toimituksen osoite
 Siltasaarekatu 4, Helsinki
 Postiosoite: PL 307, 00530 Helsinki
 Puhelin, vaihde 020 774 003
 Fax 020 774 3061
 Toimituksen s-postiosoitteet ovat muotoa:
 etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi

Ilmoitusmyynti
Helsingin Editele Oy/Jyväskylä
 Tuomo Kuusiniemi
Puhelin (014) 411 2128,
 045 136 0005
Sähköposti:
 tuomo.kuusiniemi@editele.fi

Tilaushinta
 12 kk 30 €

Painopaikka
 Sanomapaino Oy, Forssa

Helsinki 2015 ISSN 0355-8614

Seuraava numero ilmestyy 16.10.2015

Tähän numeroon tarkoitettua materiaalia on oltava toimituksessa kirjallisena viimeistään **perjantaina 2.10.2015**.

2015

Numero	Aineisto-päivä	Ilmestyy
10	2.10.	16.10.
11	30.10.	13.11.
12	27.11.	11.12.

2016

1	to 31.12.2015	15.1.
2		29.1.
3		26.2.
4		1.4.
5	to 28.4.	13.5.
6		27.5.
7		1.7.
8		29.7.
9		2.9.
10		30.9.

Osastoilmoitusten osalta aineiston viimeinen toimituspäivä on kaksi viikkoa ennen lehden ilmestymistä. Poikkeukset: numerot 1 ja 5, viimeinen aineistopäivä on torstai.

Toimitusosoite:
 Rakentaja-lehti
 PL 307, 00531 Helsinki
 ilmoitukset@rakennusliitto.fi
 Osasto-ilmoitusten hinta 1 €/mm.

Ilmoituksia ei oteta vastaan puhelimitse!

Epoksin kanssa ei leikitä

Allergia epoksiyhdisteille saattaa kehittyä jo yhden kemikaaliroiskahduksen seurauksena.

Teksti: Maija Ulmanen
Kuvat: Maija Ulmanen ja Raimo Suhonen

Heti ensimmäisenä työpäivänä käyntiin ostamassa omat maskit ja muut suojava-lineet, kertoo epoksin kanssa työskentelevä sukittaja.

Sukituksessa vanhan viemäriputken sisään viedään sukka, joka kyllästetään esimerkiksi epoksilla.

Epoksit ovat parantuneet. Myös suojava-lineet ovat kehittyneet, mutta edelleen epoksi aiheuttaa rakentajille paljon allergioita ja pitkäaikaisia haittoja.

Epoksien aiheuttamat allergiat ovat lisääntyneet varsinkin nuorilla putkisaneeraustyöntekijöillä. He ovat saaneet oireita jo hyvin lyhytaikaisen altistumisen seurauksena ja joutuvat herkistymisen vuoksi usein vaihtamaan työtä.

– Kyllä se on jossain määrin itsestä kiinni, että altistuuko epoksille.

Toisille sen kanssa työskentely sopii ja toisille ei. Kaikista tärkeintä on pitää huolta omasta suojustumisesta. Se on omaa tyhmyyttä, jos suojava-lineet on, eikä niitä käytä, vaikka tunnistaa riskit, sukittaja sanoo.

– Epoksi-allergiat ovat pääosin allergisia kosketusihottumia ja tässä tautiryhmässä epoksikemikaalit ovat tällä hetkellä kaikkein yleisin aiheuttaja. Työperäisten sairauksien rekisterissä vuonna 2013 epoksin aiheuttamia työperäisiä allergisia kosketusihottumia oli 21 tapausta, vuosina 2009–2013 yhteensä 115 tapausta, **Kristiina Aalto-Korte**, dosentti, ylilääkäri Työterveyslaitokselta kertoo.

Ylilääkärin mukaan vielä 1990-luvulla kumikemikaalit olivat yleisin työperäisen kosketusallergian aiheuttajaryhmä. Tämän jälkeen muovikemikaalien kuten epoksikemikaalien merkitys on kasvanut voimakkaasti.

Epoksin kanssa on oltava varovainen ennen kuivumista, koska epoksin pöly on erittäin haitallista

hengitettäessä. Juuri kuivunut epoksin pöly voi sisältää hartsien ja koveteiden aineosia ja aiheuttaa siten allergista kosketusihottumaa, hengitysteiden ärsytysoireita ja hajuhaittoja. Mitä pidempään epoksiseos on kovettunut, sitä vähemmän siinä on jäljellä haitallisia ärsykejä.

Epoksin joutuminen iholle on estettävä

Työterveyslaitoksen ylilääkäri Aalto-Korte korostaa siisteyden merkitystä kemikaalien käsittelyssä.

– Epoksikemikaaleja ei saa koskaan käsitellä ilman asianmukaisia suojakäsineitä. Käsineitä riisussa

täytyy kiinnittää huomiota, ettei sotke itseään tai työpaikan pintoja likaantuneen käsineen ulkopintaan.

Lääkäri antaa myös hyvän käytännön neuvon; Epoksiteissä voidaan käyttää useampia kertakäyttöisiä käsineitä kemikaalisuojakäsineen päällä, ja yksittäisen työvaiheen päätyttyä poistaa päällimmäinen likaantunut käsine.

– Muut suojaimet, kuten käsivarsisuoja, ovat monessa työvaiheessa suositeltavia. Lisäksi epoksityöt pitäisi tehdä erillisessä paikassa, ja työvälineiden valinnalla voidaan vaikuttaa paljon epoksin roiskumiseen. Epoksiin tahiintuneet esineet täytyy hävittää heti tai puhdistaa työn päätyttyä, ettei työpaikan muille alueille leviä epoksikemikaaleja, Aalto-Korte kiteyttää.

Ihottuma on yleisin terveyshaitta, jonka epoksikemikaalit voivat aiheuttaa. Epoksille altistuminen voi aiheuttaa myös vesinuhaa, nenäntukkoisuutta sekä astmaoireita, kuten yskää, hengenahdistusta ja hengityksen vinkumista työtehtävän aikana tai iltaisin ja öisin.

– Epoksi aiheuttaa kutisevia rakkuloita ja ihon haavautumia. Kovet-

tuneesta epoksista tulee oireita vain harvoin, Aalto-Korte sanoo.

Ylilääkäriin mukaan tavallisessa elämässä altistuminen oireita aiheuttaville epoksilyhdisteille on harvinaista. Epoksiliimat ovat tavallisin kotona käytettävä epoksite.

– Sen sijaan rakennustyössä ja monella teollisuuden alalla käytetään paljon epoksiteotteita. On melko tavallista, että epoksiallerginen ei voi oleskella samoissa tiloissa, joissa muut käsittelevät kovettumatonta epoksia. Tästä johtuen epoksiallerginen joutuu usein vaihtamaan työtä, Aalto-Korte sanoo.

Ihotautien ylilääkäriä huolestuttaa, kuinka paljon hänen vastaanotolleen tulee potilaita, joille on kehittynyt kosketusallergia.

– Monet heistä eivät pysty jatkamaan entisessä työssään. Herkistyminen tapahtuu usein nopeasti, alle vuoden kuluessa työn aloittamisesta. Työntekijät eivät ole aina riittävän tietoisia herkistävien kemikaalien vaaroista. Lisäksi työpaikoilla voidaan tehdä vielä paljon allergian ehkäisemiseksi. Tämä on muistettava. ■

Kolme askelta kosketushottumien torjumiseen

1. Vältä kosketusta

- Huolehdi työpaikan, kemikaalien ja välineiden siisteydestä ja järjestyksestä.
- Varaa kemikaalien sekoitukseen oma paikka ja välineet sekä riittävän isot sekoitusastiat.
- Lisää etäisyyttä kemikaaliin: käytä levitettäessä pitkävartista telaa tai lastaa.
- Varo ympäristön sotkeutumista: älä koske työkaluihin, pintoihin, kuulonsuojaimiin tai matkapuhelimeen likaisilla käsineillä.
- Puhdista likaantunut iho heti vedettömällä saippualluoksella tai pyyhkimällä pinnoitteiden puhdistamiseen tarkoitetulla kertakäyttöliinalla tai puhdistusaineella. Pese kädet vielä vedellä ja saippualla ja rasvaa iho sen jälkeen.
- Vaihda tarvittaessa suojaimet ja vaatteet. Pese työvaatteet säännöllisesti.
- Jos työvaate likaantuu pahoin, mene heti suihkuun ja vaihda puhtaat varavaatteet päällesi.
- Älä pidä rannekelloa tai koruja.
- Puhdista työkalut, työpöydät ja muut pinnat päivittäin.
- Hävitä heti puhdistukseen käytetyt rievut ja likaiset, käytetyt käsineet.
- Hävitä kemikaaliastiat asianmukaisesti.
- Älä lähde kotiin likaisilla työvaatteilla.

2. Suojaa iho

- Suojakäsineiden kuuluu olla riittävän pitkävartiset ja suojata koko paljas ihoalue. Materiaalin tulee soveltua käytettäviin kemikaaleihin. Pinnoitustyöhön epokseilla ja uretaaneilla sopivat esimerkiksi nitrili- tai butyylikumiset kemikaalisuojakäsineet.
- Käytä omia suojaimia. Älä lainaa omiasi kaverille.
- Käsineet puetaan ennen kemikaalien käsittelyn aloittamista ja otetaan pois kädestä ihoa likaamatta. Ne hävitetään laittamalla ne kannelliseen roska-astiaan.
- Käytä hengityksensuojaimia.

3. Huolehdi ihon kunnosta

- Terve iho kestää kemikaaleja huonokuntoista ihoa paremmin.
- Säännöllinen ihon tarkastus auttaa havaitsemaan kehityksessä olevan ihottuman: ihon kuivuminen on usein ensimmäinen merkki.

Lähde: Työterveyslaitos

Hei rakentaja! Nyt on monta hyvää syytä tulla
SYYSLOMALLE
Hotelli Siikarantaan.

Vuonna 2015 hotellivuorokausi vain
28€ hlö/vrk/2 hh
Sis. aamiaisen ja päivällisen.

Vietä ihana syysloma Hotelli Siikarannassa!

Tule nauttimaan ja kokemaan:

- Uusitut ranta- ja allassaunat
- Hieronta- ja kosmetologipalvelut
- Uusi A la Carte -lista
- Ulkona liikkumisen riemua
- Nuuskion kansallispuiston upeat maisemat

Lomaetuhinta koskee myös perheenjäseniä, 6 -16 v. lapset puoleen hintaan samassa huoneessa vanhempien kanssa. Etu koskee Rakennusliiton työssä olevia ja työttömiä jäseniä, jäsenkortti esitettävä saapuessa. Yhden hengen huonelisä 20 €/vrk. Rakentajaveteraani jäsenille tarjoushinta 48 €/hlö/vrk/2 hh sisältäen aamiaisen ja päivällisen.

Uutta Siikarannassa! Hyvinvointihoidot, kysy lisää p. (09) 867 971

HOTELLI SIIKARANTA NARUPORTINTIE 68, 02860 ESPOO | PUHELIN (09) 867 971
MYYNTI@SIIKARANTA.FI | WWW.HOTELLSIIKARANTA.FI

RAY TUKEE
ray
RAY STÖDER

ENSIMMÄINEN ASKEL

HAASTA ITSESI!

150€
/5 VRK 1 HH, SIS. TÄYSIHOITO JA OHJELMA
HAE: WWW.PHT.FI

Kiristääkö vyö? Liikunnan ilo kadoksissa? Hyvään alkuun kohti terveellisempiä elämäntapoja pääset helpoimmin ryhmässä, mukavassa ympäristössä.

Hae mukaan ja haasta kaverisikin. Jaksoja tarjolla ympäri Suomen.

Ajankohdat ja hakuajat www.pht.fi. Tutustu ja hae!

kuntotesti • hauskat lajikokeilut • ohjattua toimintaa • asiantuntijan vinkit • uudet kokemukset

ENSIMMÄINEN ASKEL ON TÄRKEIN.

Palkansaajien hyvinvointi ja terveys PHT ry, www.pht.fi, Lintulahdenkatu 10, 00500 Helsinki.

Työttömyysturva ja yleissitovuus saavat syksyllä kyytiä

Pohjoisen mies, pääministeri Juha Sipilä tietää, että lohikalaa kannattaa pyytää vaikka ei saisikaan. Samalla periaatteella hän pyysi yhteiskuntasopimusta, mutta toistaiseksi ei ole tullut lohta vaan särki. Miksi näin?

Teksti: Heikki Korhonen
Kuva: Johanna Hellsten

Julkisuudessa on ollut esillä tieto, että Sipilä olisi hirttänyt itsensä yhteen lukuun: 5 prosentin alennus palkkakustannuksiin. On selvä, etteivät ammattiliitot olleet valmiita tähän ihan yhdellä pyynnöllä. SAK:n hallitus totesi yksimielisesti, ettei hallituksen ja EK:n tarjoamilla ehdoilla lähdetä sopimusta tekemään.

Tiettävästi hallituksen esityksen pohjana oli pitkälle työntajien esitys työvoimakustannuksien leikkauksesta. Viiden prosentin alennuk-

sen lisäksi EK esitti myös, että seuraavalla palkkakierroksella vuonna 2017 palkkoja alennettaisiin edelleen 5 prosenttia.

Yhtenä osana sopimuksessa olisi pitänyt olla työajan pidentäminen vähintään 100 tunnilla.

– Talous- ja työmarkkinapolitiikan tavoitteena täytyy olla työllisyyden parantaminen. Esitetty yhteiskuntasopimus sen sijaan olisi lisännyt työttömyyttä, koska työajan pidentys olisi vähentänyt työntekijöiden tarvetta, sanoo Rakennusliiton puheenjohtaja **Matti Harjuniemi**.

– Näin ollen sopimuksen ainoana varmana tuloksena olisi ollut

työllisyyden heikentyminen edelleen. Myönteiset vaikutukset sen sijaan ovat kiistanalaista talousteoriaa. Pidennys ei olisi nimittäin lisännyt lainkaan tuottavuutta ja uuden etsintää työpaikoilla.

– Tämän vuoksi SAK ja sen myötä myöskään Rakennusliitto ei halunnut hyväksyä sopimusta. Rakennusliitto ei tule myöskään tulevaisuudessa hyväksymään työehtoja heikentäviä sopimuksia.

Myös muiden sak:laisten liittojen johtajat arvioivat sopimusta samansuuntaisesti kuin Rakennusliitto.

Työ- ja elinkeinotoimistoissa oli heinäkuun lopussa yhteensä 381 600 työtöntä työnhakijaa. Se on 31 200 enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Rakennusala neuvottelee normaalisti

Rakennusteollisuuden työehtosopimukset ovat nyt voimassa helmikuun loppuun 2016. Syksyn mittaan

neuvotellaan mahdollisesta jatkovuodesta, jonka toteutuessa sopimukset päättyisivät helmikuun loppuun 2017. Siihen mennään, jos liitot pääsevät marraskuun loppuun mennessä yksimielisyyteen jatkovuoden ehdoista.

Ellei sopua synny, käydään normaalit työehtosopimusneuvottelut. Niiden lista tietysti on laajempi kuin pelkkää jatkovuotta koskevan sopimuksen.

Suomen kannalta sitten tilanne on mutkikkaampi. Pääministeri Juha Sipilän mukaan hallitus kertoo syyskuun lopussa omista ratkaisuisistaan. Käytännössä se tarkoittaa, että hallitus antanee silloin eduskunnalle selonteon, jossa on listattu erilaisia toimia. Siitä eduskunta sitten äänestää, mutta selonteko varmasti siunataan.

Sen jälkeen hallitus muokkauttaa selonteosta nipun lakiesityksiä vielä ennen seuraavia työehtosopimusneuvotteluja. Ne hyväksytään

”Yhteiskuntasopimuksen varmana tuloksena olisi ollut työllisyyden heikentyminen.”

sitten ensi vuoden keväällä eduskunnassa. Jos hallitus on vielä silloin kasassa, leikkauslait tullaan kyllä hyväksymään.

Ansiosidonnainen lyhemmäksi

Pääministeri Juha Sipilä on maininnut, että työeläkemaksujen alentaminen olisi yksi mahdollinen toimi yhteiskuntasopimuksen kariuduttua. SAK ja Akava eivät hyväksy tätä. Kolmikannassa saatiin aikaiseksi uusi eläkeratkaisu, joka nostaa suomalaisten eläkeikää merkittävästi ja leikkaa eläkkeitä muutenkin. Tämä eläkeratkaisu tulee voimaan vuoden 2017 alussa, joten huono sitä on menä jo tässä vaiheessa muuttamaan. Työeläkemaksuista on sitä paitsi sovittu vuoteen 2019 asti.

Kaupan alalla hallitus on jo lähtenyt lisäämään aukioloaikoja. PAMin puheenjohtajan **Ann Selinin** mukaan aukioloaikojen vapautus ei tuo lisää työpaikkoja kauppaan. Työtunnit eivät lisäänty, ja vapaa aukiolo suosii suuria yksiköitä.

Kunnan alan työntekijöiltä voidaan viedä viiden vuoden irtisanomissuojat kuntaliitostilanteissa.

Rakentajia tulevat koskemaan erityisesti työttömyysturvaan kaavailtavat leikkaukset. Asiaa valmistellaan parhaillaan työmarkkinajärjestöjen ja hallituksen kesken. Valmistusta pitäisi tulla lokakuun puoliväliin mennessä, jolloin tiedetään miten 200 miljoonan euron leikkaus toteutetaan vuoden 2017 alusta. SAK:n puheenjohtaja **Lauri Lyly** sanoo, että hallituksen kaavailemat 200 miljoonan euron leikkaukset tarkoittaisivat ansiosidonnaisen työttömyysturvan tuhoamista.

Ansiosidonnainen päiväraha oli viime vuonna keskimäärin 68 euroa, jonka saa 2500 kuukaudessa tienä. Tähän tulisi 5,10 euron leikkaus päivää kohti, mikäli leikkaus olisi 7,5 prosenttia. Tämän verran on tavoiteltu leikkaus viime vuoden 2,7 miljardin ansiosidonnaisen työttömyysturvan menoista. Kuukaudessa työtön menettäisi 110 euroa. Arvioissa ei ole huomioitu lapsikorotuksia tai muita korotuksia.

Ansiosidonnainen päiväraha on ollut poliittisen oikeiston hampaissa siitä lähtien, kun se tuli voimaan nykymuotoisena 1985. Ansio-osa on ollut pääsäännön mukaan 45 prosenttia päiväpalkan ja peruspäivärahan erotuksesta. **Esko Ahon** hallitus alensi kertoimen 42 prosenttiin. Se palautettiin kymmenen vuoden jäl-

keen 45 prosenttiin vuonna 2002.

Pääministeri Sipilä on itse ilmoittanut, ettei häntä kiinnosta se, miten 200 miljoonaan säästöön päästään. Sipilä kannattaa ansiosidonnaisen päivärahan muuttamista siten, että ansiosidonnaista voisi käyttää yrityksen perustamiseen. Käytännössä työttömäksi jäänyt voisi siis nostaa ansiosidonnaista työttömyysrahaa samaan aikaan, kun hän aloittelee yritystoimintaa työllistääkseen itsensä.

Yleissitovuus taas peikkona

Sipilän hallituksen taustavaikuttajana ollut Suomen Yrittäjät ovat ajaneet voimakkaasti työehtosopimusten yleissitovuuden poistamista. Sipilä itse puhuu enemmän ”paikallisen sopimisen lisäämisestä”.

– Julkisuuteen vuodatetut hallituksen suunnitelmat ovat näpertelyä, joilla ei ole vaikutusta mihinkään, kaikkein vähiten Suomen kilpailukykyyn. Jos jotain todella palkansaajille vahingollista esitetään, kuten työehtosopimusten yleissitovuuden romuttamista, pysäytämme Suomen. Näin työmarkkinajuna kulkee eikä siitä ole tarve sen enempää metelöidä, korosti Rakennusliiton varapuheenjohtaja **Kyösti Suokas** blogissaan liiton verkkosivustolla.

– Ilman yleissitovuutta jokaisen Suomeen tulevan rakentajan olisi jatkossa sovitettava työnantajansa kanssa työehtosopimusta alemmasta palkasta. Paikallisesta sopimuksesta muodostuisi käytännössä töihin lähden edellytys. Viiden euron tuntipalkat tulisivat jälleen käytäntöön, mutta tällä kertaa täysin laillisina, Suokas kirjoittaa.

Yleissitovuutta ei sellaisenaan poisteta ainakaan järjestäytyneitä yrityksiltä, mutta hallitus voi esittää siihen ”lievennyksiä”. Yrittäjät ovat vaatineet, että se muutettaisiin ”pakkotavasta tahdonvaltaiseksi”. Tällöin järjestäytymättömässä yrityksessä työnantaja ja työntekijät saisivat sopia työehtosopimuksen määräyksistä toisin. Näitä olisivat vähimmäispalkan lisäksi esimerkiksi lomat, lomarahat, päivarahat, työterveys ja muut edut. Toisin sanoen yrittäjä saisi oikeuden poimia ruisnat pullasta.

Työntekijöille voidaan sitten tarjota porkkanana yhteistoimintalain muutosta, jonka mukaan työntekijät saisivat lisää edustajia hallintoon. Sillä ei ole käytännön elämässä mitään merkitystä. ■

tredu

TAMPEREEN SEUDUN AMMATTIOPISTO

TREDUSTA RAKENTAJIEN TUTKINNOT TYÖN OHESSA OMAN POLUN MUKAAN

Hanki todistus osaamisestasi ja opi lisää!

AMMATTITUTKINNOT

- Maalarin at
- Kivimiehen at
- Viheralan at
- Talonrakennusalan at (myös eat)

PERUSTUTKINNOT

- Pintakäsittelyalan pt, maalari
- Rakennusalan pt, kivirakentaja talonrakentaja

Perustutkinto-opiskelu ilman aikaisempaa työkokemusta. Tutkinnot antavat hakukelpoisuuden amk-opintoihin.

Tutkintoihin on jatkuva haku!

Kysy lisää

Koulutussuunnittelija Tarja Ronni
p. 050 542 8511 / tarja.ronni@tampere.fi

www.tredu.fi

RAKENNUSMITTAUKSEN LINJA 2.11.15 – 27.5.16

- * Mittausohjelmat mMies (3DWIN)
- * Työmaamittaus
- * Koordinaatistot
- * Mittaus ja kartoitus
- * Työharjoittelu

KOULUTUKSEN HINTA:

860 € (sis. opetuksen, lounaan ja iltapäiväkahvin)

LISÄTIETOJA:

Jan Nordström 040 504 3061
tai jan.nordstrom@kio.fi

ILMOITTAUTUMISET:

kurssit@kio.fi tai p. 09 276 2778

Kotorannantie 49, 05250 Kiljava p 09 276251
www.kiljavanopisto.fi, kurssit@kio.fi

Rakennusliiton luottamushenkilöt näyttivät punaista korttia Fifalle. Jalkapallon takia ei saa kuolla enää yhtään enempää rakentajia ympäri maailman.

Merillä taas

Rakennusliiton 20. luottamusmiehistä toi taas yhteen tutut ja tuntemattomat.

Johanna Hellsten ja Maija Ulmanen

Lähes 300 aktiivista luottamusmiestä seilasi Ruotsiin kesän viimeisenä viikonloppuna elokuun lopussa. Risteily on liitolle tärkeä perinne; se luo aktiiville mahdollisuuden keskustella sekä keskenään että liiton henkilökunnan kanssa. Lisäksi seminaariosuuden ajan kohtaiset teemat tuovat uutta tietoa koko väelle.

Osin synkkää

Tavoista poiketen ensimmäisenä ääneen päästettiin työntajapuolen edustaja, työmarkkinajohtaja **Tapio Kari** Rakennusteollisuus RT ry:stä.

– Rakentamisessa ei ole tapahtumassa ihmeempää kiihdytystä. Viime vuosina tekemissämme suhdannekatsauksissa olemme aina piirtäneet alaspäin menevien käppyröiden päähän pienen ongenkourun ylöspäin, mutta viimeisimmästä ongenkouru jätettiin pois. Edessä ei näy suurta nousua, Kari synkisteli.

Karin mukaan on toki paikkakuntia, joissa on meneillään isoja projekteja, kuten esimerkiksi pääkaupunkiseudulla ja muissa kasvukeskuksissa, mutta muualla on hiljaisempaa. Tämä keskittymisen trendi myös vahvistuu tulevaisuudessa.

– Infrapuolella on nyt vireää seuraavat 2–3 vuotta, mutta jatkuuko se, on iso kysymys, Kari kommentoi.

Kari ei näe, että työvoiman liike Viron ja Suomen välillä olisi vähenemässä. Hänen mukaansa nyt virolaiset yritykset ovat kuitenkin alkaneet perustaa toimipaikkoja ja tytäryrityksiä Suomeen.

– Se vähän selkeyttää tilannetta, sillä näiden yritysten täytyy toimia samalla tavalla kuin suomalaistenkin. Tuleeko sitten väkeä kauempaa, se jää nähtäväksi. Te olette varmasti tarkkana ja myös me yritämme pysyä hereillä.

Ja vielä synkempää...

Rakennusliiton puheenjohtaja **Matti Harjuniemi** totesi yhdessä Tapio Karin kanssa, että harmaan talouden torjunnassa ei olisi päästy eteenpäin ilman yhteistyötä työntekijäpuolen ja työnantajien välillä.

– Meillä rakennusalalla on löydetty yksituumaisuus siitä, että harmaan talouden kitkeminen on kaikkien osapuolten etu, Harjuniemi

Ensimmäistä kertaa risteilyllä mukana olevat Mette Nissinen ja Jani Ekonen tulivat Jyväskylästä katsomaan, minkälainen tunnelma luottamushenkilöristeilyllä mahtaakaan olla.

– Kyllähän näistä risteilyistä on kuultu puskaradion kautta. Kiva, kun pääsi itsekin tänne mukaan, Nissinen sanoo.

kommentoi.

Harjuniemi siirtyi synkempiin tunnelmiin esitellessään risteilyväelle SAK:n arviota hallitusohjelmasta ja puhuessaan hallituksen runtaaman yhteiskuntasopimuksen kaatumisesta.

– Me olimme SAK:n kanssa sataprosenttisen yksimielisiä suhtautumisessamme yhteiskuntasopimukseen.

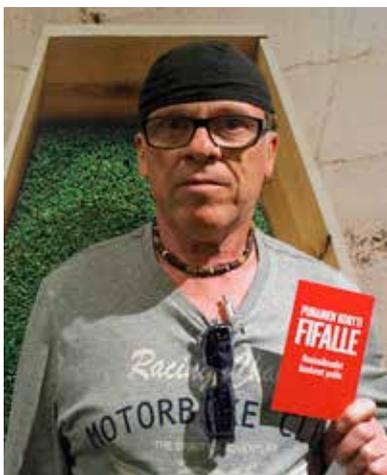
Vaikka hallitusohjelma tarjoaa monessa kohdassa kylmää kyytiä työväestölle, ei Harjuniemi kuitenkaan pelkää synkistellyt.

– Maassamme on todella komeita juttuja kehitteillä ja toteutumassa lähivuosina. Äänekosken biotuote-tehdas, ydinvoimalatyömaa ja Kuopioon ollaan tekemässä toista metsäalan jätti-investointia, Harjuniemi luetteli.

Harjuniemen mukaan rakentamiseen satsaaminen panee yhteiskunnan pyörät pyörimään.

– VTT:n entisen johtavan asiantuntijan, **Pekka Pajakkalan** mukaan rakentaminen tulee olemaan se ala, joka vetää talouden kasvuun, Harjuniemi jatkoi. ■

Kolme Jania ja yksi Jokke. Jani Markke, Jani Virtanen, Jani Kiansten ja Jokke Kannusmäki olivat lähteneet Tampereelta mukaan. Kuvassa piileskelee yksi Rakennusliiton uusi aluetoimitsija, arvaa kuka? Oikea vastaus on Jani Kiansten. Nelikosta kukaan ei ole ensimmäistä kertaa risteilyllä. Mukaan on vetänyt hyvä porukka ja risteilyn hyvä asiasisältö.
– Ja porukassahan se asia on, Kannusmäki kommentoi.

Markku Pentikäinen, entinen jalkapalloilija, antaa Fifalle punaisen kortin.

Antti Kattelusta, Samu Liikasta ja Mikko Pautamoa yhdistää Kymen seutu. Katteluksella oli peräti viides kerta mukana risteilyllä, Liikasella ensimmäinen. Liikasen oli mukaan saanut houkuteltua Kymen aluetoimitsija Kari Lapatto.
– Parasta täällä on seura, letkeä porukka. Täällä syntyy aina mielenkiintoisia keskusteluja, miehet tuumaavat.

Savon vahvistukset Marko Lavikainen ja Jaakko Niskanen päättivät leikkisästi kokeilla, kumpi on vahvempi sormikoukussa. Lavikainen on luottamushenkilöristeilyllä neljättä kertaa ja Niskanen viidettä kertaa.

KUUMIA aiheita blogeissa

Rakennusliiton sivuilla, osoitteessa www.rakennusliitto.fi/blogi, liiton puheenjohtajat ja toimitsijat bloggaavat ajankohtaisista asioista rakennusalaista ja yhteiskunnallisista kysymyksistä. Näitä lukevat myös valtakuntamme uutishaukat, joten lue sinäkin, niin pysyt perillä kovista keskustelunaiheista.

www.rakennusliitto.fi/blogi

”Melkein asiaa’ tulee risteilyllä puhuttua paljon.”

Susan Lindblom oli risteilyllä mukana jo neljättä kertaa. Hänen mukaansa ”virka velvoittaa”, eikä missään nimessä muuten lähtisi mukaan. Noh, naureskelusta päätellen Lindblom ei ole aivan tosissaan. Ensimmäistä kertaa mukaan lähtenyt Henri Häyry arveli, että ”melkein asiaa” tulee risteilyllä puhuttua paljon.

→ Kokenut risteilijä Jaakko Miettinen löysi kaverikuvaan vierelleen ensimmäistä kertaa risteilyllä olevan Sergei Cherkasovin. Luottamushenkilöristeily saa miehen kasvoille hymyn. – Onhan tämä nyt aika mukavaa, miehet sanovat.

”K-rauta, rakentajan luotettava kotimainen kumppani.”

Vain K-ryhmän rautakaupoista.

ELÄMÄSI HELPOIN PINTAREMONTTI V33-MAALEILLA

Uusilla V33-remonttimaaleilla pintaremontti sujuu kuin leikki. Noudata ohjeita, valitse sopiva väri ja nauti lopputuloksesta!

V33-remonttimaalit ovat helppo- ja nopeakäyttöisiä ja ne tarttuvat vanhaan maali- ja lakkapintaan pääsääntöisesti ilman pohjamaalia tai hiontaa. V33-maaleilla pintaremontti luonnistuu pikkurahalla ja lopputulos kestää arjen haasteita. Korkealuokkaisissa tuotteissa on toisiinsa sopivat värisävyt, joten niitä yhdistelemällä voi luoda monenlaisia kokonaisuuksia.

Panasonic

899,-

-25 %
Etu K-Plussa-kortilla

Ilmalämpöpumppu Panasonic QE9PKE

Lämmitysteho max. 5,5 kW. Energialuokka A+, SCOP 4,5. Tilasuositus 20-120 m². Ylläpitolämpötoiminnon 8/10 °C ansiosta sopii mökille ja vapaa-ajan rakennuksiin. Takuu 4 vuotta. 501108167

Hinta ilman K-Plussa-korttia 1 199,-

Perusasennus alkaen 595,-

39⁹⁰

Kaakelimaali V33 lattialle harmaa 0,75 l

Iskun- ja tahrانkestävä maali lattialaattojen viimeistelyyn ilman pohjamaalia. Vesiohenteinen. 53,20/l. 501430719

www.k-rauta.fi Hinnat voimassa 31.10.2015 asti.

K-RAUTA
DREAM BUILDER

Uskallusta urakkaan

Vuosittaisten palkkatilastojen mukaan talonrakennus- alalla urakatyön osuus tehdystä työajasta vaihtelee kahdenkymmen prosentin molemmin puolin vuodesta, vuodenajasta ja suhdanteista riippuen. Tilanne on pysynyt lähes samana jo kymmenen vuoden ajan. Urakatyön määrää on pidettävä liian alhaisena, jos tavoitteena on kohtuullinen elintaso alan työsuhdetöissä. Viimeisimmän tilaston mukaan pelkkää tuntityötä tekevät ansaitsevat 33 prosenttia vähemmän kuin urakkatyötä tekevät.

On eri asia, tienaako työtunnista keskimäärin kuusitoista vai kaksikymmentäneljä euroa. Talonrakennusalan tulevaisuuden kannalta ei ole yhdentekevää, pystyykö nuori ammattitaitoinen rakentaja ansaitsemaan välttämättömimmän toimeentulonsa lisäksi mahdollisuuden ajanmukaiseen asumiseen, liikkumiseen ja vapaa-ajanviettoon. Rakentajan aikatyön vuosiansio jää useimmiten liian pieneksi mahdollistamaan edellä kuvatut asiat. Pelkkää aikatyötä tekemällä mahdollisuudet tienata ”voita leivän päälle” jäävät vähiin. On siis suositeltavaa perehtyä mahdollisuuksiin suorittaa työ ja saada palkkaa asennettujen yksiköiden kuten muottilaudoitusneliöiden, betoniraidoituskilojen, betonielementtikappaleiden muuraus- ja laatoitusneliöiden jne. perusteella. Tämä suositus koskee erityisesti nuorehkoja ammattilaisia, joilla voima pakottaa hartioissa ja äly, nopeus ja ketteryys ovat työuran parhaassa terässä.

Työ urakka- tai tuntipalkalla eivät ole toisiaan poissulkevia vaihtoehtoja vaan toisiaan täydentäviä. Kokemuksen mukaan kohtuullisen suuri urakatyön osuus nostaa myös aikatyötä tekevien palkkatasoa. Parhaat työvuotensa urakalla tehneenä ja iäkäämpänä aikatyötä tekevänä tuntipalkka on useim-

miten paremmalla tasolla kuin pelkkää aikatyötä tehneenä. Vuosien saatossa hyväksi todettu, mutta valitettavasti nykyisin liian vähälle käytölle jäänyt työkontamuotoinen urakatyö kannattaakin talonrakennusalan yrityksissä ottaa uusio- käyttöön, mikäli tavoitellaan aidosti työn tuottavuuden lisäämistä.

Työehtosopimukseen on urakkahinnoiteltu eri työlajeja kuluneen kymmenen vuoden aikana siten, että talonrakentamisen keskeiset työlajit alkavat olla muutamaa lukuun ottamatta hinnoittelun piirissä. Osa hinnoitteluista – lähinnä kirvesmiestyöt – sisältää myös aikamenekkitiedot yksikköjä kohti. Aikamenekkitiedon avulla jokainen pystyy vertaamaan omaa työsaavutustaan yksikkövähimmäishinnan tuottamaan urakka-ansioon. Lisäksi RL:n ja TRT:n yhteiset urakan TES-laskin ja sopimuskaavakkeet netissä on luotu helpottamaan urakatyön ennakkolaskentaa ja sopimista. Urakan laskennan, -sopimisen, -toteutuksen ja -mittauksen kurssitusta ja ohjehinnoitteluja on liiton puolesta tarjolla. Yrityksiin ja työmaille tarvitaan vain lisää yhteistä tahtotilaa tuottavuuden ja ansiotason kehittämiseen urakkatyötä lisäämällä.

Tuottavuuden kohottaminen on ollut kevään ja kesän poliittisen työmarkkinapuheen kestoteemana. Suurella suulla on vaadittu työajan pidentämistä ja työehtosopimusten tason alittavaa paikallista sopimista lääkkeeksi työn tuottavuuden lisäämiseen. Mainitut lääkkeet taitavat päinvastoin johtaa potilaan – jos ei kuolemaan – niin ainakin halvaantumiseen. Nopeasta ja laadukkaasta työsaavutuksesta maksettava kunnon palkka, oikea-aikainen järkiperäinen töidenjärjestely ja turvallinen työympäristö ovat oikeita lääkkeitä tuottavuuden kehittämiseen ja johtavat myös laadukkaaseen lopputuotteeseen. ■

Kari Lamberg,
työehtotoimitsija

Saavatko (joutuvatko?) rakentajat tulevaisuudessa nukkua myöhempään.

Myöhemmin töihin?

Rakentajat eivät innostu työpäivänsä myöhentämisestä, vaikka sosiologian professori ennustaakin työpäivän alkavan vastaisuudessa teollisuudessa ja rakennuksilla kahdeksalta

Esa Tuominen

Ikimuistoisista ajoista lähtien työt rakennuksilla ovat alkaneet aamulla kello 7. Samoin on ollut teollisuudessa, joskin kolmivuorotyössä ne ovat alkaneet jo aamukuudelta.

Yhtä lailla ikimuistoista on, että ”herrat” eli konttoriväki on aloittanut työnsä kello 8 tai jopa vasta kello 9. Kauppoihin on yleensä menty niin, että ne on saatu avatuksi kello 9.

Aika ajoin on herännyt keskustelua siitä, onko tuo aamuseitsemän niin kiveen hakattu, että sitä ei voisi muuttaa. Myöhäisempi töihinmeno-aika tuntuu kuitenkin kiinnostavan muita enemmän kuin rakentajia.

Putkiremontti häiritsee aamutuimaan

Erilaisilla keskustelupalstoilla on jo pitkään päästely kiukkuisia ärräpäitä siitä, että putkiremontin tekijät saapuvat asuntoihin jo aamutuimaan

– esimerkiksi seitsemältä – ja aloittavat kolistelunsa. Esimerkiksi kansanedustaja **Anna Kontula** (vas) sai aikaan kiivaan väittelyn omalla facebook-sivullaan nostettuaan asian esille.

– Elämisen rytmi nyt vain on mennyt sellaiseksi, että päivän aloitus myöhentyy eri aloilla. Vastaavasti illalla valvotaan pidempään, rakennusala Tampereen yliopistossa tutkinut kansanedustaja Kontula arvioi.

– Eihän se nyt tietenkään asukaita ilahduta, jos seitsemältä aletaan kylpyhuoneessa piikata äänekäästi. Tiedän sellaisenkin tapauksen, että putkiremontin tilannut asuntoyhtiö oli sopinut, että työt aloitetaan vasta kahdeksalta. Niinpä remonttimiehet, joiden työpäivä alkoi seiskalta, joivat kahdeksaan asti kahvia ja ryhtyivät työntekoon vasta sitten.

Kontulan isoisä oli muurari, isä on maalari ja nykyinen puoliso kir-

vesmies, joten hänellä on myös lähi-piirin tuntumaa rakentamiseen.

– Puolisoni herää kuuden jälkeen eikä osaa lähteä töihin kolistelematta. Että on minulla ihan näin käytännönläheinen näkökulmakin tähän töitten aloittamisaikaan.

Kun Kontula sosiaalisessa mediassa esitti töiden aloittamisajan kohdan myöhentämistä, syntyi ehdotuksesta kipakka keskustelu, jossa mielipiteet sinkosivat laidasta laitaan. Joidenkin mielestä aamuseitsemän on hyvä aika, koska ”aina on menty seitsemäksi”. Jotkut taas olivat valmiit siirtämään töiden ajan kohtaa kahdeksaksi, koska ”maailma nyt vain on ruvennut käynnistymään myöhemmin”.

– Asiaa pitää ajatella lastenkin kannalta. Jos kauempana sijaitsevaan työkohteeseen on ehdittävä seitsemäksi, alkaa lapsen tarhapäivä pahimmillaan jo kuudelta. Se alkaa nykyään olla jo epäinhimillistä.

Kontulan mielestä töitten aloittamisajankohta ei ole lainsäädännöllinen kysymys vaan sopimusasia. Se, tullaanko seitsemäksi vai kahdeksaksi – vaiko kenties kuudeksi – voidaan sopia rakennusalan työehtosopimuksen mukaan paikallisesti.

– Ehkä paras vaihtoehto olisi liu-

Kansanedustaja Anna Kontulan mielestä yhteiskunta on muuttunut niin, että työpäivän pitäisi alkaa myöhemmin.

kuva työaika, jolloin jokainen voisi ajoittaa töihin tulemisensa elämäntilanteeseensa sopivaksi.

Professori: tulevaisuudessa kahdeksaksi

Tampereen yliopiston sosiologian professori **Harri Melin** arvelee, et-

tä tulevaisuudessa työt tehtaissa ja rakennuksilla alkavat kello 8.

– En ota kantaa siihen, onko se hyvä vai huono asia, mutta ennustan, että noin se menee.

Melin perustelee ennustustaan sillä, että yhteiskunta ja ”yhteiskunnan kello” on muuttunut. Ennen vanhaan työpäivän alkamisen säätelivät maatalousyhteiskunnan käytännöt: lehmät oli herättävä lypsämään aikaisin. Sama rytmistö siirtyi tehtaisiin ja rakennustyömaalle.

– Nyt on monella tavalla siirrytty 24/7-elämään. Kaiken pitää olla auki kaiken aikaa. Siirtyminen on ollut paljolti markkinavetoista, koska liike-elämä haluaa asettaa yhä enemmän ”rysiä veteen”.

Melin kertoo käyneensä Indonesiassa, jossa yhteiskunta käynnistyy jo aamuseitsemältä tai viimeistään puoli kahdeksalta, koska keskipäivällä on niin kuuma, että silloin on pysyttävä ilmastoiduissa sisätiloissa. Niinpä töihin lähdetään jo sanomukaisesti kukonlaulun aikaan eli kello viideltä ja joskus jopa aikaisemmin, koska työmatkat kestävät pitkään.

– Suomessa ollaan siirtymässä sellaiseen yhteiskuntaan, jossa aamuseitsemän on yksinkertaisesti liian aikainen töitten aloitusaika. Lapsille taas aamukahdeksan on monen mielestä aivan liian aikainen koulunmenon aika.

Professorin mielestä ihmisten aikakäsitys on jo muuttunut siten, että nukkumaan mennään yhä myöhemmin. Niinpä on syntynyt painetta aloittaa työpäiväkin myöhemmin.

– Aika on myös poliittikkaa. Se on sopimuskysymys. Työpäivän alkamisaika voidaan sopia sellaiseksi kuin parhaaksi nähdään, professori huomauttaa.

Rakentajat vahvasti seitsemän kannalla

Entä mitä mieltä ovat rakentajat? Haluavatko he tulla töihin entiseen tapaan seiskalta vaiko mahdollisesti myöhentää töihin tuloaan?

Tätä asiaa Rakentaja-lehti selvitti

Ylivoimaisesti suurin osa Tampereen Technopoliksen rakentajista kannatti kyselyssä töitten aloittamista nykyiseen tapaan seitsemältä.

ti tamperelaisella Technopoliksen rakennustyömaalla. Kesäaamun kahvituolle kokoontuneet rakentajat kertoivat näkemyksistään perinteisellä kättennostoaanestyksellä.

Selvästi suurimman kannatuksen sai nykyinen käytäntö: työt aloitetaan aamuseitsemältä ja sillä sipuli. Vain yksi käsi nousi kannattamaan työpäivän aloituksen myöhentämistä kahdeksaan. Ei ehkä ollut yllätys, että myöhennyksen kannalla oli työmaan kesätyöntekijä, opiskelija **Olli Tuominen**.

– Aamuseitsemän ei vain sovi minun rytmiini. Kun bussilla kulkee, niin joutuu heräämään kauhean aikaisin. Vaikka olen minä joka aamu sentään jaksanut nousta, Tuominen perustelee näkemystään.

Pari kättä nousi kannattamaan jopa työpäivän aloittamisen varhentamista kuuteen.

Lujatalon alueellisen luottamusmiehen varamies **Marko Metsäpelto** pohdiskeli työaikakysymystä Technopoliksen taukotiloissa seuraavasti:

– Olen ajatellut, että liukuva työaika voisi olla hyvä. Vaikka ei sekään kaikille sovi.

– Ainakin mittamiehen töissä se kävisi päinsä. Olisi tietty viikkotuntimäärä ja se pitäisi saada täyteen. Minkä mittaisia työpäivät ovat, se olisi itse kunkin päätettävissä.

Metsäpelto pitää nykyistä 7–15.30 työpäivää hyvänä järjestelynä.

Jos töihin tuloa myöhennettäisiin, menetettäisiin illasta kallista omaa aikaa.

– Ehkä taloyhtiöiden remonteissa voitaisiin säätää töitten aloittaminen myöhäisemmäksi, etteivät asukkaat kärsi.

Metsäpellon mielestä hellepäivinä voitaisiin työt aloittaa jo kuudelta.

– Kun olin tekemässä Valkeakosken S-markettia, niin silloin tultiin kesähelteillä kuudeksi ja se toimi aivan hyvin. ■

Vanha tapa

RAKENNUSTÖIDEN aloittamisajankohtaa ovat julkisuudessa pohdineet niin Rakennusliiton puheenjohtaja **Matti Harjuniemi** kuin työnantajapuolta edustavan Rakennusteollisuuden toimitusjohtaja **Tarmo Pipattikin**.

– Se on vanha tapa. Ei sen alkamisajan nykyään tietysti tarvitsisi olla seitsemän, että työntekijöillä ja työnantajalla on mahdollisuus sopia, että työt alkavat esimerkiksi kahdeksalta tai liukuvasti, lausui Harjuniemi neljä vuotta sitten Taloussanomille.

– Se (kello 7) on yleensä ollut täällä pimeässä Suomessa teollisuustyön normi. En ole ikinä tullut ajatelleksikaan. Olen aina pitänyt sitä jotenkin itsestään selvänä, että kun yhdessä vuorossa tehdään, niin se tulee ihan itsestään selvänä, pohdiskeli puolestaan Pipatti samassa lehdessä.

Aamuseitsemää on perusteltu myös logistisilla syillä. On viitattu siihen, että elementtirekat ja betoniautot pääsevät liikkumaan aamutuimaan paremmin kuin kahdeksan jälkeen.

Sosiologian professori **Harri Melin** Tampereen yliopistosta haluaa laajentaa työaikakeskustelua pohtimalla nykyään suosittua aihetta, työajan pidentämistä. Työnantajat ja **Juha Sipilän** (kesk) hallitus ovat esittäneet, että vuosityöaikaa tulisi pidentää, jotta tuottavuus kasvaisi.

– Työaikaa olisi lyhennettävä eikä pidennettävä, vastaa professori Sipilälle ja muille työajan pidentäjille.

– Jos työaikaa pidennetään niin, että samalla palkalla täytyisi vuodessa tehdä enemmän tunteja, on se puhdasta riistoa. En usko, että se toisi Suomeen lisää työpaikkoja. Voisi käydä päinvastoin, professori tyrmeä työajan pidennyspuheet.

Marko Metsäpelto pitää seiskaa hyvänä töiden alkamisaikana. Vaikka helteillä voitaisiin tulla jo kuudeksi.

Timo Tuominen vasemmalla, vieressä Arto Laine. Heidän mielestään kivipuolella tarvitaan motivaatiota, kädentaitoa sekä hyvää fysiikkaa.

Kurahommat sopivat vahvasormisille

Turusta löytyy puristusvoimaa.

Eeva Vänskä

Tapaan muurarit **Timo Tuomisen** ja **Arto Laineen** teräksenharmaana heinäkuun päivänä. Opim muun muassa sen, miksi muurarin pitää olla vahvasorminen ja sen, paljonko kahi painaa.

Oikeastaan Timo Tuominen tekee tätä nykyä laatoitushommia, jotta ollaan tarkkana. Hän on kuitenkin neljännen polven muurari, joka on aiemmin työurallaan käsitellyt osansa kiveä.

Arto Laine taas on kolmannen polven muurari. Hän kiertää työnsään eri paikkakunnilla.

– Turku, Rauma, Pori, Paimio ja Tampere, hän listaa työkohteita.

Koska muurarin työ on raskasta, ja vaatii tekijältä paljon, työ ei helposti tule nuoren mieleen ensimmäisenä uravaihtoehtona.

– Kyllä siellä takana täytyy olla halu tehdä töitä kivipuolella, Tuominen sanoo.

Hän on ohjannut kymmeniä ammattikoululaisia työssäohjaajana.

– Kisällioppi on parasta oppia. Perusasiat opitaan koulussa, ja työn oppii käytännössä kokemuksen kautta.

Liian kireät aikataulut

Tuomisella on odottamassa kesäloman jälkeen kerrostalo ja ennen lomia vesieristettyjen kohteiden laatoitukset. Hän on lisäksi työpaikkansa työsuojeluvaltuutettu.

Arto Laine, millainen on sinun tavallinen työpäiväsi?

– Aamulla menen seitsemäksi töihin, siitä heti muuraamaan. Päivä päättyy puoli neljä. Tämän hetkisesä kohteessa olen muuraamassa yksin, lisäksi on apuri tekemässä laastia ja kärräämässä kiviä.

Laine harmittelee sitä, että melkein jokainen työmaa on kiirekohde.

– Työaika on mennyt niin lyhyeksi, että tekijältä vaaditaan liikaa. Pitäisi tulla valmista ja hyvää äärimmilleen kiristetyssä aikataulussa.

Tuominen toteaa, että esimerkiksi sadepäiviä ei oteta huomioon.

– Silloin pitää levitellä pressuja, aikataulut eivät voi pitää, ja kaikes-ta johtuen tulee helpommin huonoa jälkeä.

”Ennen haluttiin nähdä kaunista.”

Molemmat myöntävät, että kiireen takia ei pysty tekemään niin laadukasta työtä, kuin haluaisi, ja se syö miestä.

– Ennen ei ollut kasvottomia rakennuttajaorganisaatioita, vaan yksi rakennuttava yritys tai perhe, joka halusi nähdä kaunista jälkeä. Työntekijäkin oli arvossaan. Omistajalle riitti pienempi voitto, ja tekijällä oli aikaa tehdä työnsä kunnolla. Oli sellainen inhimillisuus mukana, Laine miettii.

Timo Tuominen ja esimerkillistä laattatyötä. Kuva Turun aluejärjestön yhteistiloista.

Viime vuosikymmenten suurin muutos muurarin työssä on aikataulujen kiristyminen. Raha ratkaisee. Maksimivoitto, kauneuden ja laadun kustannuksella?

Tungosta ja kaheja

Tuominen on samaa mieltä, aikataulut eivät pidä, kun talon pitää valmistua vuodessa. Kaikki ammattiryhmät ovat kuitenkin yhtä tiukilla ja yrittävät selviytyä urakasta samoissa opeissa törmäilemättä toisiinsa.

– Voi olla niin, että samaan aikaan kun teen laatoitusta, alakattomiehet tekevät kattoa. Se on käytännössä aika vaikeaa.

– Sellaistakin on tullut vastaan, että valmiiksi laatoitetut pinnat pitää purkaa, koska suunnitelmia ei ole tehty valmiiksi ennen rakentamisen aloittamista.

Siinä voi sitten miettiä sitä kustannustehokkuutta.

Aikataulujen lisäksi on yksi muikin muuttunut seikka: uusien tiilien koko on kasvanut ja työnteke on tullut sitä kautta raskaammaksi. Muurari asentaa päivässä keskimäärin 600 kiveä.

– Tässä työssä pitää olla pitkä-sorminen ja pitää olla hyvä puristusvoima, että saa tiilestä kiinni. Viisikiloinen kahi-tiili tappaa helposti nuoren miehen työhalut, Laine toteaa ja hymyilee.

Käytännössä huokoinen tiili painaa yleensä enemmän kuin viisi kiloa, koska tiili imee kosteutta. Nostapa jopa tuhat kappaletta kuusikiloista kahiä päivässä, niin tiedät teenesi hommia.

Yleisenä trendinä on ollut havaittavissa kymmenkunta vuotta: ollaan siirrytty kivirakentamisesta enemmän puurakentamiseen. Puutaloja kaavoitetaan enemmän.

Laine kertoo, että Turussa ei ole tehty oikeastaan lainkaan tiilivuorattuja kerrostaloja, vaikka se on silmälle kaunista.

– Niin ja tulee kerralla hyvä ja huoltovapaa rakennus, Tuominen lisää.

Turussa on riittänyt muurareille töitä paremmin kuin monella muulla paikkakunnalla. Silti Timo Tuominen ja Arto Laine toivovat saneerauskohteiden lisäksi uudisrakentamista alueelle. ■

Hinnat alkaen 25 €/hlö/vrk

Ma-Pe paketti 4 vrk
hinnat voimassa vko 3–25 ja 32–51
Lomahuvila 4:lle 496 €
Lomahuvila 6:lle 600 €

Etsithkö majoitusta työntekijöillesi Kuopiossa?

Matkailukeskus Rauhalahden
Rauhankatu 3, 70700 Kuopio
Puh 017 473 000,
Faksi 017 473 099
sales@visitrauhalahti.fi
www.visitrauhalahti.fi

Matkailukeskus Rauhalahden lomahuilat 4 ja 6 henkilölle tarjoavat oivallisen majoitusvaihtoehdon työporukoille. Huviloissa on 2–3 makuuhuonetta, tupakeittiö ja sauna-osasto. Kuopion keskustaan on matkaa 6 km ja alueelta löytyy monipuoliset palvelut. Rauhalahteen on helppo tulla!

Kysy tarjous myös pitkistä varauksista!

VALTTI-KORTTIA VILAUTTAMALLA SAAT MEILTÄ PAREMMAN HUONEEN JA ILMAISEN ILTASAUNAN!

Tarjoamme kaikille rakennusalan ammattilaisille Eurohostel-luokan huoneet edullisempien Reilaaja-huoneiden hinnalla – ja kaupan päälle vielä ilmaisen iltasaunan ja WiFin sekä ilmaisia leffoja! Kolmen hengen huoneessa yöytte meillä alk. 24,80 €/hlö/yö. **Etu on voimassa kaikille Valtti-henkilötunniste-kortin haltijoille.**

KYSY MYÖS EDULLISIA TYÖVIKKOPAKETTEJA!

Eurohostel Helsinki
Puh. 09 622 0470 www.eurohostel.fi

KUN TEET TÖITÄ YKSITYISELLE KOTITALOUKSILLE, KÄYTÄ UUTTA PALKKALASKURIA!

Rakennusliitto tarjoaa jäsenilleen Palkkaus.fi-palvelun kanssa palkkalaskurin, jolla voit helposti tehdä palkkalaskelman ja lähettää sen yksityiselle työnantajalle maksettavaksi.

Tehdystä työstä ei jää epäselvyyttä, kun lähetät palkkalaskelman itse työnantajalle maksettavaksi Palkkaus.fi-palvelun avulla. Palkkalaskuri ottaa huomioon myös TESin erät ja voit liittää laskelmaan myös kulut ja kilometrikorvaukset.

Palvelu on ilmainen työntekijälle, eikä palvelun käyttö sido tai velvoita mihinkään. Muutaman euron palvelumaksun maksaa työnantaja.

1.

Rekisteröidy
ilmaiseksi

Palkkaus.fi - palvelulla sinulle jää noin 30 % enemmän verrattuna laskutuspalveluihin tai oman yrityksen kautta tapahtuvaan laskutukseen.

2.

Lähetä laskelma
työnantajalle

Voit tehdä palkkalaskelman valmiiksi itse ja lähettää työnantajalle palvelun kautta. Palkka on helppo maksaa ja kaikki velvoitteet tulevat hoidetuiksi.

3.

Työnantajat
löytävät sinut

Markkinoi ja myy osaamistasi entistä näkyvämmiin Palkkaus-profiililla. Kotitalouksien on helppo löytää sinut!

REKISTERÖIDY JA KÄYTÄ ILMAISEKSI OSOITTEESSA:
WWW.PALKKAUS.FI

Ajatuksia tuottavuudesta

Tuottavuus on viime kädessä kaiken taloudellisen hyvinvoinnin lähtökohta. Tuottavuuden kasvu mahdollistaa myös reaali-palkkojen kasvun. Tärkeää on myös se, että työvoima ja tuotanto siirtyvät ajan oloon suhteellisesti enemmän korkean tuottavuuden toimintaan.

Kehitysmaiden köyhyys on myös yhtenevä alhaisen tuottavuuden kanssa. Alhainen bruttokansantuote henkeä kohden voi juontaa juurensa alhaisen tuottavuuden ohella myös väestörakenteesta ja alityöllisyydestä, mutta kun esimerkiksi työllisyysreservi on saatu käyttöön, tuottavuutta henkeä kohden voidaan kasvattaa lähinnä investoinneilla ja paremmilla tuotantotavoilla ja teknologialla ja siirtämällä tuotantoa tuottavammille sektoreille.

Eriytyisesti nykyisessä nopean informaationkulun maailmassa teknologian käyttöönoton pitäisi olla varsin nopeaa ympäri maailmaa. Maalaisjärjellä ajatellen matalan tuottavuuden maissa tuottavuuden kuuluisi kasvaa vielä nopeammin kuin korkean tuottavuuden maissa, koska ne voivat hyötyä kiinnittäjän asemastaan ja saavuttaa melkoisia tuottavuusharppauksia yksinkertaisesti

kopioimalla tuotantoteknologiaa kehittyneemmistä maista. Kilpailukyvyn kannalta tietysti myös työn hinnalla suhteessa sen tuottavuuteen on merkitystä, mutta elintason korottamisen kannalta tuottavuuden kasvu on oleellista.

Kasvun kohdalla puhutaan usein ehdollisesta ja ehdottomasta konvergenssista eli lähestymisestä. Ehdottomasta konvergenssista eli kasvua vain siksi, että jokin maa on jälkeenjäänyt, ei välttämättä tapahdu. Jotta talous- ja tuottavuuskasvu lähtisi käyntiin, yleisesti ajatellaan että maassa on oltava perusasiat kunnossa, eli riittävän vakaa toimintaympäristö ja poliittiset instituutiot. Investoinnit inhimilliseen ja fyysisen pääomaan ovat myös oleellisia. Integroituminen maailmantalouteen edesauttaa tuotantoteknologian siirtymistä. Oma innovaatiotoiminta on teknologian lainaamisen lisäksi ennen pitkää välttämätöntä.

Vielä joitakin vuosikymmeniä sitten kehitysmaiden kasvu oli kaikkiaan kituliasta, eikä tuotannossa henkeä kohti havaittu juurikaan lähestymistä eli konvergenssia rikkaisiin maihin nähden. Sittemmin nykyisin jo keskituloisten maiden eli esimerkiksi Kiinan, Indonesian ja

Intian kasvu on edennyt harppauksin, ja todellisesta kiinnittämistä voidaan jo puhua. Afrikan osalta korkeat kasvuluvut ovat suhteellisen viimeaikainen ilmiö.

Ei ole syytä kuitenkaan unohtaa tosiasioita: OECDn viimevuotisen kehitysraportin lukujen mukaan työn tuottavuus ripeästi kasvaneissa maissakin on mittavasti alhaisempi kuin esimerkiksi usein mittatikkuna käytetyissä Yhdysvalloissa. Sama pätee silloinkin, kun tarkastellaan ns. kokonaistuottavuutta, joka ei riipu tuotantopanosten määrästä, vaan heijastaa esim. tehokkuutta ja teknologiaa. OECDn laskelmien mukaan jotkut keskituloisista maista saavuttavat OECD-maiden keskimääräisen bruttokansantuotteen tason vuoteen 2050 mennessä, mutta monen kohdalla edes tämä ei vaikuta realistiselta. Toisaalta varsinaisesti köyhissä maissa kuten Saharan eteläpuolisessa Afrikassa ollaan vielä keskituloisistakin maista jäljessä.

Köyhimpien maiden tuottavuusongelmat ovat luonteeltaan perin hankalia. Lähes aina kasvuihmissiin liittyy nopea rakennemuutos ja työvoiman siirtyminen teollisuuteen, jossa myös muualta tuotua teknologiaa voidaan tehokkaasti

Kuva: Maarti Kyöharju

Ekonomisti **Mari Kangasniemi** on Palkansaajien tutkimuslaitoksen erikoistutkija, joka on erikoistunut työn taloustieteen ja tuottavuuden tutkimukseen. Kangasniemen kolumni ilmestyy joka toisessa Rakentajassa. Kangasniemen mietteitä saadaan taas kuulla lisää marraskuun Rakentajassa.

hyödyntää. Itä-Aasian kasvuihmeen toistaminen Afrikassa ei näytä todennäköiseltä, ellei perin heikosti tuottavan pienmaatalouden ja virallisen talouden ulkopuolella olevan palvelutönnön tilalle synny tuottavampaa toimintaa. ■

Turvaa henkesi

Kaupan päälle kampanjaetu -30%

Elämässä riittää muuttujia, joita ei aina voi itse kontrolloida. Voit kuitenkin huolehtia perheestäsi ja itsestäsi kunnollisella vakuutusturvalla.

Turvaa henkesi – ota itsellesi henkivakuutus niin saat koko perheellesi sairauskulu-, tapaturma- ja matkavakuutukset -30% alennuksella ensimmäisen vuoden vakuutusmaksuista.

Tule käymään, soita tai jätä yhteydenottopyyntö netissä.

Etua ei saa verkkokaupasta. Vain ammattiliiton jäsenille. Voimassa 1.9.–31.12.2015. Henkivakuutuksen myöntää LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö.

Turva tukee suomalaista elokuvaa.

HAPAPIIRIN SANKARIT 2

turva

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva ☎ 01019 5110 🌐 www.turva.fi

LNG-termiinaali työllistää Pohj

Tornion Röyttään rakennetaan nestemäisen maakaasun termiinaali.

Maija Ulmanen

Tornion Röyttään rakennetaan suurten LNG-laivojen vastaanotto-, purku- ja bunkrausasemat, kaasun höyrystyslaitteistot ja 50 000 kuution varastosäiliö. Kaasun jakelu vaatii myös putkiston rakentamisen Röyttään teollisuusalueelle sekä autolastaustermiinaalin säiliöautoille.

Työ- ja elinkeinoministeriö myönsi viime vuonna investointitukea Tornion termiinaalihankkeelle. Tehty investointipäätös varmistaa rakennustöiden alkamisen.

LNG-termiinaalin rakentaa Wärtsilä, joka käynnisti rakennustyöt Tornion sataman läheisyydessä

sijaitsevalla työmaalla tämän vuoden tammikuussa. Termiinaalin arvioitu valmistumisaika on vuonna 2018.

Rakennustyömaalla on merkittävät työllisyysvaikutukset Etelä-Lapin alueelle. On arvioitu, että termiinaalin rakentaminen työllistää noin 260 henkilötyövuoden verran väkeä. Valmistuttuaan termiinaali työllistäisi suoraan 7 henkeä ja välillisesti noin 30 henkeä. Termiinaali maksaa arviolta noin 100 miljoonaa euroa.

Hyötyä monille

Röyttään tuleva nestemäisen maakaasun termiinaali tulee tulevaisuudessa tarpeeseen, koska ruostumattoman teräksen ja erikoismetalli-

seoksen valmistaja Outokumpu investoi noin 30 miljoonaa euroa siirtymään käyttämään nesteytettyä maakaasua Tornion tehtaallaan. Outokummun lisäksi maakaasua ryhtyy hyödyntämään myös SSAB Raahen tehdas.

Outokummun tulevaisuuden suunnitelmiin kuuluu korvata maakaasulla propaanin käyttö. Raahen tehtaalla maakaasulla korvataan nestekaasun käyttöä. Tulevaisuudessa termiinaali toimittaa maakaasua tehtaiden lisäksi myös laivoihin. Turun telakalla on rakenteilla ensimmäinen Tallink Siljan risteilylaiva, joka seilaisi Itämerellä nestemäisellä maakaasulla.

Torniosta nesteytetty maakaasu kuljetetaan säiliöautoilla tai junilla Pohjois-Suomen ja Pohjois-Ruotsin asiakastermiinaaleihin ja kulutuskohteisiin. LNG:n yhteistyöllä

pyritään saavuttamaan merkittäviä kustannussäästöjä ja parantamaan LNG:n toimitusvarmuutta Porin ja Tornion LNG-termiinaaleihin.

– Tämä on merkittävimpiä teollisuuden investointeja Etelä-Lapin alueella. Tornion termiinaali tukee alueen siirtymistä öljystä kaasuun ja auttaa vähentämään CO₂- ja rikkipäästöjä vastauksena tiukempiin ympäristövaatimuksiin, **Pekka Erkkilä**, Manga LNG Oy:n hallituksen puheenjohtaja, kertoo.

Lisäksi Erkkilä kertoo, että propaanin korvaaminen hintatasoltaan vakaammalla ja edullisemmalla nesteytettyllä maakaasulla, joka hankitaan suoraan maailmanmarkkinoilta, alentaa tuotantokustannuksia ja parantaa siten Tornion tehtaiden kilpailukykyä.

Nesteytetyn maakaasun avulla voidaan korvata öljypohjaisten polt-

ois-Suomea

toaineiden käyttöä teollisuudessa ja energiantuotannossa ja siten vähentää merkittävästi hiilidioksidi-, typenoksid- ja hiukkaspäästöjä nykyiseen verrattuna. Teollisuus on kaasun suurin käyttäjä, mutta rakentamalla riittävän suuri varastokapasiteetti voidaan parantaa koko Perämerenkaaren meriliikenteen valmiuksia vastata vuonna 2015 voimaan tulevien rikkipäästörajojen asettamiin haasteisiin tarjoamalla nesteytettyä maakaasua myös laivojen polttoaineksi.

– Kaikista ympäristöystävällisin fossiilinen polttoaine on maakaasu. Terminaalin tarkoitus on tuoda maakaasu vaihtoehtoiseksi polttoaineksi tänne pohjoiseen, Wärtsilän projektitoiminnoista vastaava johtaja **Sami Myllyviita** sanoo. ■

Työmaan perustiedot

LNG-terminaali

- Rakennuttaja: Manga LNG Oy (Outokummun, SSAB:n, Skangassin ja EPV Energian yhteisyritys).
- Rakentaja: Wärtsilä
- Tankin koko: 50 000 m³
- Teknologia: Vaasasta ja Askerista, Norjasta
- Aliurakoitsijat: Paikallisten PKT-yritykset: mm. Arttim Oy, Harri Helin Oy, Huhtala Metalli Oy, Carrot Pohjois-Suomi, NCC ja Caverion.
- Rahoitus: Yhdistelmä Valtion investointitukea, Nordean projektitukea ja omistajien pääsijoituksia.
- Valmis: Vuonna 2018

TEKEMISTÄ KOKO PERHEELLE

Tykkää meistä Facebookissa
www.facebook.com/anttolanhovi

SYKSYN ILOA SAIMAAN RANNALLA

Sydämellä tehtyä lähiruokaa, mainioita liikuntavaihtoehtoja järviluonnossa ja sisätiloissa sekä hemmottelevia DaySpa-hoitoja – niistä on hyvä syysloma tehty.

m/s Kuutin suosittu maisemaristeilyt jatkuvat syyskuussa!

Anttolanhovi
Wellness Village

myyntipalvelu@anttolanhovi.fi
020 757 5200
anttolanhovi.fi

Lankapuhelimesta 8,35 snt/puhelu + 7,02 snt/min, matkapuhelimesta 8,35 snt/puhelu + 17,17 snt/min. (siv. 24/96)

KURS FÖR ASBEST-RIVNINGSRÄTTIGHETER

Axxell ordnar i Karis en utbildning i asbestrivning 5-8.10.2015! I dag krävs del av yrkesexamen för att få utföra asbestrivningsarbeten, oberoende om du hör till arbetsledning eller är arbetare. Utbildningen ger dig även den examensprestation som de nya direktiven kräver. Kursen kostar 650€ + examensavgift 58€.

Mera information om utbildningen ger Regina Kalenius, tfn 044-739 7605 eller regina.kalenius@axxell.fi.

Mera information www.axxell.fi/asbestrivningskurs

Telinemiehen unelma.

Vino Show

Lauri Haikola

Kuopiossa Puijon kupeessa on meneillään maan suurin kattosaneeraustyömaa. Yli 20 vuotta vanhan Kuopio-hallin vesikatossa on 15 000 neliometriä uusittavaa lämmöneristettä ja kattopinnoitetta.

Icopal Katto Oy pääsi toissa talvena tekemään koekorjauksen katolle ja tänä kesänä urakoimaan on päästy täydellä vauhdilla. Työtä halliremontti tuo Savon alueen vedeneristäjille vielä tulevaisikin kesäksi. Lokakuussa työmaa menee talviuunille ja urakan on suunniteltu valmistuvan elokuun 2016 loppuun mennessä. Juoksurata on saanut uuden pinnoitteen ja myös muita sisätiloja on remontoitu. Remontin kokonaiskustannus on kuusi miljoonaa euroa, mistä katon korjaus nielaisee viisi.

Kosteus ja lämpö kiusaa

Kimmo Hirvonen toimii työmaan kymppinä. Pitkän linjan ay-aktiivi vaikuttaa kiireiseltä.

– Yritän pysyä kärryillä, että tavaraa on riittävästi ja paikat asiallisessa kunnossa. Myös aliorakoitsijan hommia saa järjestellä. Työmaalla aliorakoitsijat hoitavat purkutyöt, telineiden asennukset ja puutyöt. Omalla porukalla laitetaan lämmöneristeet ja kermit katolle. Kommunikointi aliorakoitsijoiden työntekijöiden kanssa takertelee välillä, omien kanssa pärjää.

Säästepäiviä on varmaan kesällä riittänyt?

– Kesä on ollut normaalia sateisempi. Aikataulussa on kuitenkin pysytty, ainakin toistaiseksi. Purku, villan asennus ja aluskermien hitsaus toteutetaan teltan alla. Oman haasteensa tuo kuitenkin lämpötila ja ilman vaihtuvuus. Teltan sisällä, ylä- ja keskiosissa lämpötila voi nousta jopa 60–70 asteeseen. Syksyllä saa jännittää alhaisempien lämpötilojen kanssa. Mikäli lämpötila laskee alle viiden asteen, voi joutua harkitsemaan keskeytystä. Suunnittelijalla on pelko, että kondenssivesi kastelee villat.

Nosturi kuljettaa parhaillaan jyrkää lapetikasriviä uuteen paikkaan, jotta ylös päästään kapuamaan turvallisemmin.

Tavaraa ei paljon katolla näy?

– Varastointialuetta ei paljon katolla ole. Matkaa harjalta lappeelle on 54 metriä, 37 metriä tästä matkasta on jyrkempi kuin 1/3. Harjalle jää aluetta, jossa voidaan säilyttää tavaraa ja sinne on nostettu kevennetty malli teräskontista pitkäkyntisten varalle.

Kintut kovilla

Työmaalla työskentelee kymmenen Icopalin eristäjää. Yksi heistä on Savonlinnasta kotoisin oleva **Jani Nykänen**.

Miltä on työmaistunut kalakukko-kaupungissa?

– Hyvälle. Erikoisempi kohde tällä kertaa, haastavin missä olen ollut.

Työnantaja on haalinut työmaalle kavereita myös muista maakun-

nista missä on vähän hiljaisempaa. hyvä niin.

Hitsaatte huopaa jyrkällä lappeella.

– Lape on sen verran jyrkkä, että huopa hitsataan vetolaitteen avulla. Työparin kanssa mallataan huopa kohdalleen ja rullataan vetolaitteeseen. Toinen meistä kiipeää ylemmäs ja antaa huopaa narulla pikkuhiljaa alas, kun toinen kiipeää tikkailta alaspäin hitsaten huopaa samalla paikoilleen. Työskentelymenetelmät ovat muovaantuneet matkan varrella ja työkaluja

sekä apuvälineitä yritetään kehittää. Vetolaitteesta on teetetty jo parikin uutta versiota, jotta huovat olisivat mahdollisimman suorassa. Valjaat, narut ja lapetikkaat ovat välillä tiellä, eikä neliöitä synny samaan tahtiin kun tasakatolla. Jyrkemmällä osalla on valjaan käyttö pakollista.

Kiipeilyä riittää; ovatko jalat hapoilla?

– Työpäivän päätteeksi kyllä huomaa, että jotain on tehty. Viikonlopun aikana viimeistään kerkeää palautumaan kunnolla. ■

Hallin ainoa tasakatto työn alla.

HAVIS-^{OLIS} TOISET Loirilta Korhola rynnäköjä kuin myös paratiisi jokinainen

HULLUUSKIN JOSKUS POKKA **OLIS YKS JUTTU!** **SIELTÄ PERINTEISET MARJAKAISJUOMAT!** **KUTEN NÄETTE VARUSKUNTAMME ON VARSIN MODERNI!** **MISSÄ MEIDÄN PETE ON?** **NIISTÄ EIVÄT WATIT YLI MENE**

MIES TAI AFORISMI **sellisti KOHTUUTOMIA** **Virpi** **EX** **pukea**

VOI AFLA-TUNI! **LIND-STRÖM** **HAAM SEEM SELLA** **AHTI-SAARI NAVET-TAAN** **LOUK-KAA-VIA** **MEUVOS-TOPOLIH TIKKO JOUKOT** **tiheää MERI** **TOTI-SESTI** **ZOLA -JÄRVI** **ARMOTKIN MUSIIKKIA JA URHEILUA** **JU-MALA** **SIL-LOIS-SA** **TA-KOJA** **AIS-TIA** **VAUH-DILLA** **LÄHI-ITÄÄ** **ULPU LEI-VISKÄ**

JOHDAN MAAN SUURIMPIIN KUULUVAA RAKENNUS-FIRMAA! **OLEN RAKENNUS-SIIVOOJA, JOKA KERÄÄ ESIMIEHILTÄ PELKKIÄ KEHUJA!**

www.sanaris.fi / laadinta Erkki Vuokila, ulkoasu P.A.Manninen

	8	4			1	5
7			8	9		6
1				5		
	6	8			4	1
			7			3
3		4	6			1
	4	7			3	8

		5	3			
	1		4	7	6	
	6			9		4
2						8
1		8			3	
	9	3	2		7	
			6	1		

9						
			5	1	2	
			8			
	2	7	6		4	
	1				5	
		4		3	6	8
		2				
	6	1	7			
						9

				1	2	3	R	4			21		21		15	2	12	2	24								
				10				22	5	5	23	10	12	9			4		4								
				4	21	15	1	5	22		23		1		6	16	8	3	5								
				18		23		2	8	8	9	9	11	9		2		21									
				11	5	18	5	5	3		9		22		19	17	22	15	9								
				7		9		3	14	23	23	9		4		19		3									
				8		5		10						2	2	24	24	2	12	9							
				1	5	21	21	9	24	5	8		10		3	4	1	2	12	5	3	8		12		4	
				4		19		1	19	4	3	8	13	5	22	5		7		4	8	9	22	6	4	3	
				24	10	10	19	5	3	5	12			2		8	3	12	2	8	8	9		9		21	
				24		1		12		1	2	21	8	24	2		4		2		8	14	3	14	24	2	
				9	24	9	1	2	12	24	9	3		3		12	17	9	8	24	14	17		12		5	
				22		16		8	11	2	5	3		24			10		21	5	9	23	23	5			
				1	2	3		6	21	16	6	9		12	9	3	10	5	5	21	9	3		15		17	
				4	5	6		5		12		11	5	22	24	9		21		9		16	12	9	22	17	3
				7	8	9		8	2	9	11	17	8		5		7	2	20	3	5		9		9	9	
				10	11	12		12		2		24	16	12	1	14		9		7	9	20	9	8	3	9	
				13	14	15	16	13	5	21	15	4		5		3	10	12	19	4		20		8		11	
				17	18	19	20	9		21		21	17	18	17	3		1		21	9	9	3	2	12	9	
				21	22	23	24	22	10	9	18	5		5		9	23	5	22	5		3		3		8	

www.sanaris.fi Erkki Vuokila

Pienehkö, mutta komean pilkullinen taimen Paasvedeltä.

Saimaan kala-aarre

Suomen suurin järvi, monivetinen Saimaa on eläimistöltään ja kalastoltaan rikas. Saimaan harvinaisimmat aarteet ovat järvilohi ja saimaannieriä.

Antti Koli

Saimaa oli aikoinaan merenlah-
ti, mutta vähitellen maan ko-
hoaminen teki siitä järven.
Jäänteenä meriyhteydestä Saimaalla
elää muun muassa reliktiäyriäisiä,
norppia, lohia ja nieriöitä.

Saimaannorppa on luonnonsuo-
jelijoiden tunnuseläin, lohethet ovat
loppumassa ja nieriöitä lisääntyy
enää muutama Kuolimolla. Saimaan
kala-aarre on varsinainen muinais-
muisto, syviin vesiin uppoamassa.

Saimaalla ja sen selillä elävät
kaikki lohikalamme, mainittujen li-
säksi taimenia, harjuksia, siikoja ja
muikkuja. Taimenet ja järvikutuiset
harjukset lisääntyvät vielä jotenkin,

mutta nekin ovat suojelun tarpees-
sa. Lohikalakantojen taantuminen
ei ole aivan nykyajan ilmiö, kutu-
alueita on tuhoutunut jo tukinuiton
aikoina, jokia on padottu heti sot-
tien jälkeen ja rehevöityminen on
syönyt syvänteiden happea kymme-
niä vuosia.

Vihdoin kalaviranomaiset otta-
vat vakavasti Saimaan tilanteen.
Nieriän kalastus on kokonaan kiel-
letty, lohelle ja taimenelle alamitta
nostettiin 60 senttiin, harjuksen kutu-
alueita rauhoitetaan ja EU tukee
järvilohen luontaisen lisääntymisen
vahvistamista. Tänä vuonna Järvi-
Suomen kalatalousviranomainen on
asettanut Pielisjoelle, Ala-Koita-
joelle ja Oriveden alueille kalastuskiel-

toja järvilohen lisääntymisen turvaa-
miseksi.

Järvilohi

Nykyisin meillä on vain Saimaan jär-
vilohia. Aikaisemmin lohia oli perin-
nöllisesti erillinen kanta myös Pielis-
ellä. Pielisen kalat loppuivat ja sin-
ne istutettiin Saimaan kaloja. Suo-
messa ei ole lohia muissa järvissä,
mutta muutamia Laatokan lohia nou-
see Hiitolanjokea Suomen puolelle
asti. Äänisessä ja Ruotsin Vänermis-
sä elää myös lohia.

Järvilohen elämäntyyli on kuin
lohella. Se kuoriutuu joen sorasta ke-
sällä, jää jokipoikaseksi pari vuodeksi,
laskeutuen sitten järveen kas-
vamaan. Järvessä kasvu nopeutuu.
Kudulle ne nousevat 4–8-vuotiaina,
noin 3–8-kiloisina, koiraat ovat naa-
raita vanhempia ja isompia. Kutu-
asuiset järvilohet, etenkin koiraat
ovat miltei mustia.

Järvilohen luontainen lisäänty-
minen hiipui voimalaitospatojen ra-

kentamiseen 1950-luvulla. Nykyisin
Saimaan järvilohen poikasia ui vain
Pielisjoessa ja Ala-Koitaajoessa ja ai-
van riittämättömiä määriä. Alueilla
on tehty töitä poikastuotantoal-
ueiden lisäämiseksi kunnostamalla. Li-
säksi emokaloja seurataan radiotele-
metrialla, kutualueita kartoitetaan ja
emokaloja siirretään kutualueille.

Tulevaisuuden järvilohet loppu-
vat mikäli luontaista lisääntymistä ei
saada vahvistettua. Laitoskannat tar-
vitsevat luonnonvalinnan apua, muu-
toin järvilohien elinkyky ei pysy riit-
tävänä.

Kalastusrajoitukset eli alamitan-
nosto takaa sen, että ainakin osalla
kaloja on lisääntymismahdollisuus.
Vielä parempi olisi, mikäli kaikki
luonnonkalat, siis ne rasvaevälliset,
pääsisivät nousemaan kudulle.

Saimaannieriä

Nieriä lienee Suomen alkuperäisin
kala. Kylmien vesien kalana se seu-
raili aivan jään reunaan jääkauden

Rasvaevä tai ei

SAIMAALLE istutetaan viljeltyjä lohia, taimenia ja nieriöitä. Istutettavilta järvilohen ja -taimenen poikasilta leikataan rasvaevä pois, luonnonkaloilta ei kukaan leikkaa eviä pois. Kalastaja siis tietää, onko saaliskala istutettu vai luonnonkala.

Pyrkimys on kaikkein luonnonkalojen vapauttaminen. Ensi vuoden alusta Saimaalla kaikki rasvaevälliset lohet ja taimenet ovat rauhoitettuja, lisäksi rasvaevättömät eli istutetut järvilohet rauhoitetaan lisääntymispaikoilla ja -aikaan.

väistyessä ja saapui tänne ensimmäisenä. Saimaannieriä on perinnöllisesti erilainen kuin kaukana Lapissa elävät kalat, se kuuluu itäiseen muotoon, samaan kuin Äänisen tai Laatokan nieriät. Saimaannieriä on ainutlaatuinen kala maassamme.

Nieriällä menee huonosti. Se elää Saimaalla syvien vesien viileydessä, mikä on kaikkein herkimpää rehevöitymiselle ja likaantumiselle. Nieriöitä on myös ollut helppo nostaa kutuaikaan verkoilla. Saimaalla nieriät ovat siis vuoden alusta kokonaan rauhoitettu kalastukselta.

Nieriöitä kasvatetaan RKTL:n Enonkosken laitoksella. Istutuksia tehostetaan. Uusien tutkimusten mukaan kannattavinta on vastakuoriutuneiden istuttaminen.

Laitoskannat eivät riitä ja luontainen lisääntyminen on muutaman kalan varassa Kuolimolla. Ilmeisesti tilanne on ollut vieläkin huonompi 1990-luvulla. Vasta nyt saatiin aikaan täysrauhhoitus.

Järvitaimen

Järvitaimenella menee Saimaalla aavistuksen paremmin kuin nieriällä ja lohella. Taimen on uhanalaisuusluokitukseltaan vain erittäin uhanalainen, mutta sen veljet ovat äärimmäisen uhanalaisia. Taimen on lisääntymisessään joustavampi kuin lohi, vaikka niiden poikaset elävät usein samoilla paikoilla. Järvitaimen ei tarvitse yhtä vuolasta virtaa ja ne voivat kutea jopa pieniin puroihin. Taimen saattaa myös laskeutua kutemaan, lohi menee aina virtaa vasten.

Valitettavasti taimenet ovat karsineet vesien rakentamisesta niin, etteivät enää pääse kutemaan suu-

rempiin jokiin. Myös liikalastus on pahasta, osa pienten purojen kutu- ja poikasalueista jää käyttämättä kutukalojen vähyeden takia.

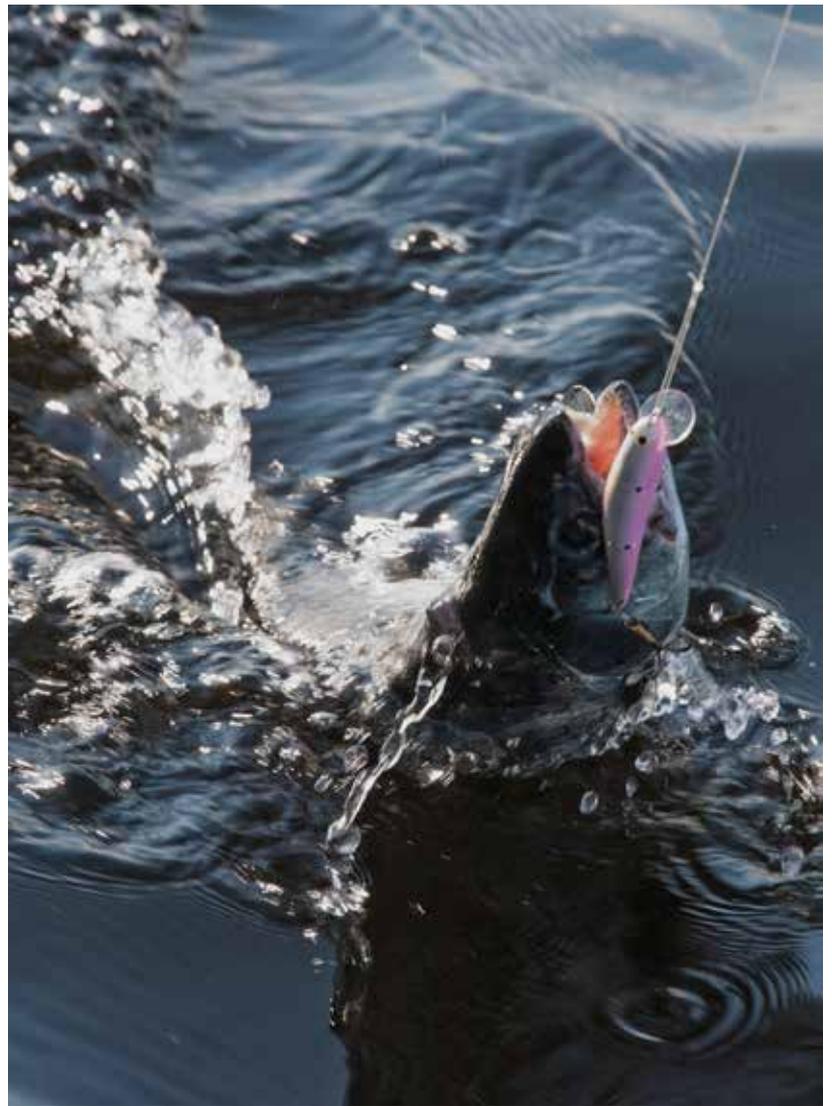
Taimenet vaeltavat lohia vähemmän ja pysyttelevät usein lähempänä rantaa. Ne kasvavat lohita hitaammin, mutta järvitaimen voi silti tulla yli kymmenkiloiseksi. Taimen on kaunis kala, pilkullinen ja hopeinen syönnöksen aikaan, intensiivisen kellertävä kutuväritään. Taimen eroaa lohesta vähän, mutta sillä on paksumpi pyrstö, pienempi suu ja selvästi paljon pilkkuja myös kylki-viivan alapuolella.

Harjus, siika ja muikku

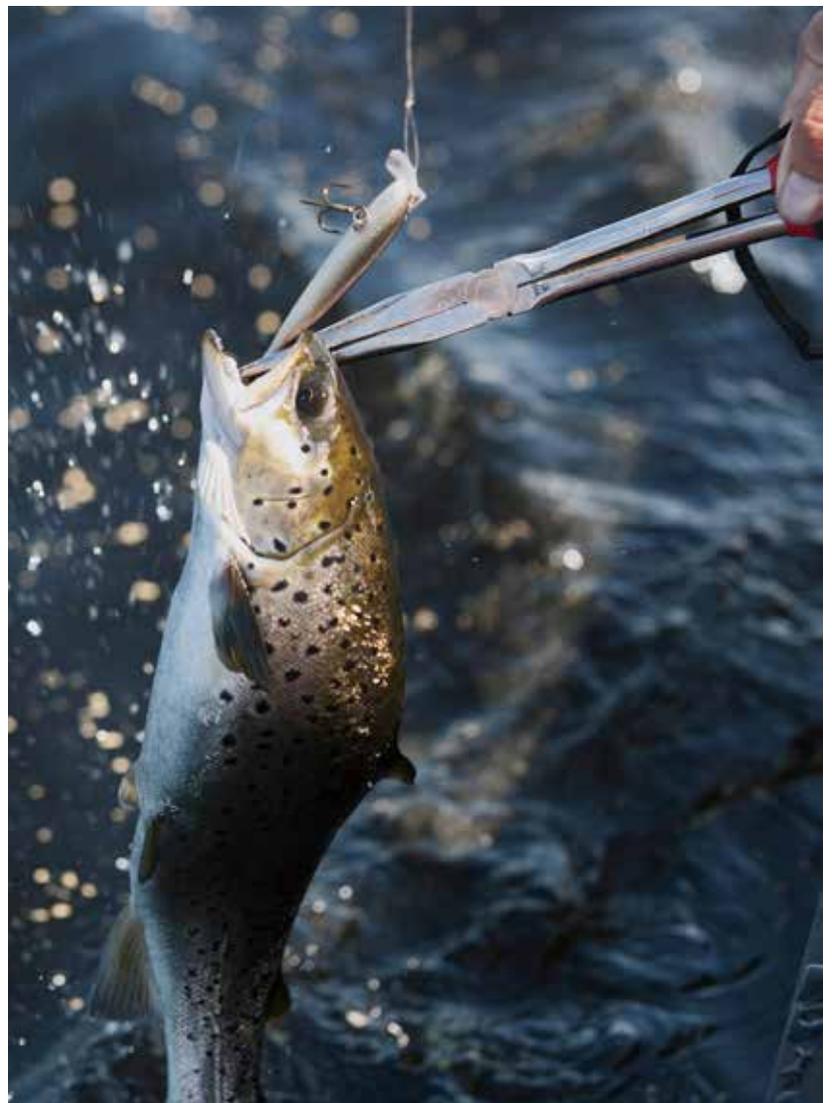
Saimaan alueella on harjuksista järvikutuisia sekä jokiin nousevia kantoja. Aikaisemmin kannat ovat olleet runsaita, mutta liiallinen kalastus on jättänyt jälkensä. Harjus on määritelty silmällä pidettäväksi. Kalastus on ollut verkoilla helppoa harjuksen ollessa paikallinen kala. Kalastuksen lisäksi myös kutupaikkoina toimivien kivikkorantojen ja karien laadun huononeminen estää kantojen vahvistumisen.

Harjuksen alamitta on 35 cm. Kantojen vahvistamiseen pyritään etenkin järvissä olevien lisääntymisalueiden rauhoittamisella. Jonkin verran harjuksia istutetaan mätimäniä tai pieniä poikasina. Aikaisemmin harjuksia on riittänyt jopa ammattimaiseen pyyntiin.

Vaellussiiat ovat merellä harvinaistumassa. Saimaan siikakannat eivät ole vaarassa. Niitä kalastetaan verkoilla, perhoilla, pohjaongilla, vetouistelemalla ja pilkeillä. Siialle läheiset muikut ovat troolareiden ja verkkokalastajien saalista. ■

Pienenhö järvilohi nappasi keskeltä Paasvettä.

Pikkutaimenen vapautus onnistuu pihdeillä parhaiten. Kalan voi myös tarvittaessa haavia ylös koukkujen irrottamista varten.

Silmätutkimuksia varten nukutettu saimaannieriän emokala Enonkosken kalanviljelylaitoksella.

Turun Muurarit 125 vuotta

Teksti: Pekka Kuosmanen
Kuva: Viljo Tuominen

Runsaaslukuinen joukko veteraaneja, kutsuvieraita ja ammattiyhdistysväkeä oli saapunut perinteikkääseen Sappalinnan ravintolaan Turkuun juhlimaan Turun Muurareiden osasto 603:n pitkää ja kunnia-kasta taivalta.

Osaston puheenjohtaja **Timo Tuominen** kehotti tervetulo puheessaan läsnäolijoita kaupungilla kulkiessaan tarkkailemaan katuja reunustavia rakennuksia.

– Kun katselette ympärillenne, huomaatte, että lähes jokaisen rakennuksen julkisivussa näkyy muurareiden ja rappareiden kädenjälki, Tuominen sanoi.

Tuominen väitteen todistaa tilaisuudessa julkaistu osasto 603:n 125-vuotisjuhlajulkaisu, jonka sivuilla on veteraanimuurari **Viljo Tuominen** kuvaamia upeita rakennuksia Turusta. Juuri näiden rakennusten julkisivuissa ja koristeellisissa yksityiskohdissa muurareiden ammattitaito tulee parhaiten esille.

Merkittävä löytö

Kun **Tauno Heinonen** neljännesvuosisata sitten kirjoitti osaston 100-vuotishistoriikin, hänen käytössään ei ollut läheskään kaikkea kirjallista materiaalia, joka kattoi koko tuon ajanjakson. Vuoden 2014 syksyllä tehtiin kuitenkin yllättävä löytö, joka sisälsi runsaasti vuodesta 1912 aina 1950-luvulle saakka olevia pöytä- ja välikirjoja, urakkasopimuksia sekä

Joukko veteraaneja, kutsuvieraita ja ammattiyhdistysväkeä oli saapunut juhlimaan Turun Muurareiden jo 125 vuotta kestänyttä taivalta.

kronikoita nuorisosaaston kokouksista.

Kansatieteilijä **Salla Tenkanen** esitti löydetyistä materiaalista laatimansa yhteenvedon. Yksi yhteinen piirre verrattaessa silloista ja nykyistä toimintaa, oli se, että entisaikaankaan ei osaston toimintaan osallistuneita aktiiveja ollut liiaksi asti.

Osaston nuorisosaasto oli keksi-

nyt kokousmuistioilleen oivallisen nimen, he nimittivät niitä ilmapöytäkirjoiksi. Eikä ilmapöytäkirjojen sisältökään mitään ryppytsaista kapulakieltä ollut.

Seuraavassa esimerkki siitä, miten 30.11.1937 Työväentalon ullakokomerossa pidetyn kokouksen kulku oli kirjattu.

”Kokous piti alettaman taiteen

kaikkien sääntöjen mukaan, siitä päättäen, että puheenjohtajan tehtäviin valittu Holmin Valtteri uteli erikoisohjeita kokouksen avaamista varten. Honkan Vili antoi parhaan kykynsä mukaan niitä ohjeita ja teki sen niin perusteellisesti, ettei Holmi siitä selville päässyt, koska ärjäisi, että nyt se sitten alkaa se kokous nimittäin.” ■

Terveisiä Härmästä

Teksti: Johanna Hellsten
Kuva: Tapio Jääskeläinen

Rakentajien perinteinen motoristitapahtuma pidettiin kesäkuun lopulla Härmän Kylpylässä. Sateisesta ajelusäästä huolimatta lauantaina paistoi jo aurinko kirkkaalta taivaalta ja letka-ajo ja leikkimieliset kilpailut saatiin vietyä läpi mukavammassa kelissä.

Paikalle oli saapunut iso joukko rakentajamotoristeja. Olipa yksi saanut tyttärensäkin mukaan. **Paavo Salminen** ja **Nina Kianto** ovat saman ammattiosaston, Osasto 51:n jäseniä.

– Vuonna 1969 olen hankkinut ensimmäisen moottoripyöräni. Josain välissä oli 25 vuoden tauko, mutta sitten aloitin harrastuksen uudestaan, Paavo Salminen kertoo.

Salminen oli Rakentajamotoris-

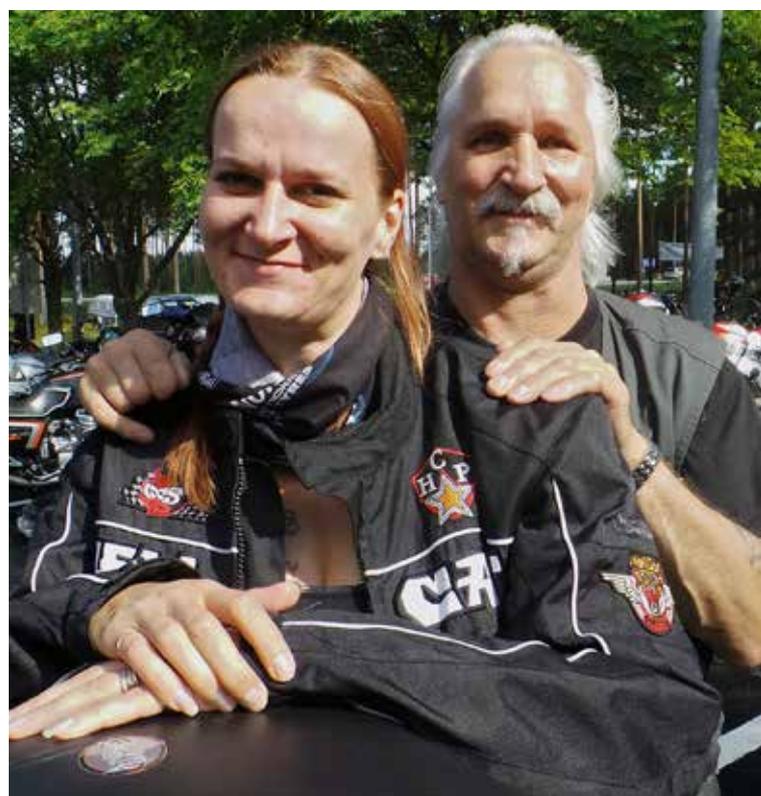
tien tapahtumassa mukana jo yhdeksättä kertaa.

– Härmän kylpylä oli kyllä palveluiltaan ja ruualtaan kaikkien aikojen paras paikka. Suuri osa väestä kehui sitä kovasti, Salminen sanoo.

Salmista eivät vesisateetkaan haitanneet. Mies kuittaa, että vaihteleva sää kuuluu moottoripyöräilyyn.

Salmisen tytär Nina Kianto on ollut isänsä kyydissä tapahtumassa jo neljättä kertaa. Oma moottoripyörää tyttärellä ei ole, mutta kyytiläisen paikka on maistunut. Ensi vuonna Rakentajamotoristit koontuvat Tampereella.

– Siellä on samaan aikaan myös karavaanareiden tapahtuma. Tyttärelläni ja hänen miehellään on karavaanari ja he aikovat tulla paikalle. Tyttö tosin minun kyydissäni, Salminen myhäilee. ■

Kenguru valvoo untasi

Moni hotellinomistaja pitää häpeäpilkkuna, jos katosta roikkuu hämähäkinseittejä. Vietnamin on hotelli, jossa hämähäkinseitit, muurahaiset ja isommatkin öttiäiset ovat tärkeä osa paikan tunnelmaa.

Kuva: Lehtikuva

Tuntuuko sinusta, että sinua tuijotetaan? Se voi johtua siitä, että sinua tuijotetaan. Mikäli satut olemaan 1 500 metrin korkeudessa sijaitsevassa Da Latin kaupungissa Vietnamin ja siellä Hullussa Talossa, Hang Nga Guesthouse, joka tunnetaan yleisemmin nimellä Crazy House.

Hullussa Talossa on monta tiirailijaa: on muun muassa punasilmäinen tiikeri ja kiukkuisen näköinen kenguru. On nappisilmäisiä muurahaisia ja lempeäkatseinen karhu. Eipä silti, kyllä siellä itsekin tulee tuijottaneeksi, kun joka puolella on niin valtavasti tuijotettavaa, koko sokkeloisen rakennuksen viiden kerroksen edestä.

Takaisin lapsuuteen

Hullu Talo on vietnamilaisen arkkitehdin **Dang Viet Ngan** luomus. Se oli alunperin hänen henkilökohtainen projektinsa: tämän luonnon inspiroiman villan lähtökohtana on Dang Viet Ngan huolestuneisuus luonnon tilasta. Hän haluaa Hullulla Talolla herättää ihmiset suhtautumaan luontoon ystävällisesti ja ymmärtämään, ettei luonto ole ole-

massa pelkästään siitä hyötymisen tähden, vaan sillä on oma itseisarvonsa.

Valmistuessaan vuonna 1990 omalaatuinen Hullu Talo oli Vietnamin ankarana kritiikin kohteena. Vuosien mittaan sekä vietnamilaiset että turistit ovat kuitenkin hullaantuneet Hullun Talon fantasiatunnelmasta. Moni aikuinen kokee päävänsä Hullussa Talossa takaisin lapsuuden mielikuviukselliseen satumaailmaan.

Henkilökohtaisesta projektista on kasvanut turistinähtävyys ja talo on nimetty maailman hulluimpien rakennusten listalle. Se on ekspressionistinen taideteos, joka on löytänyt tiensä kansainvälisten matkaopaiden sivuille. Taloon voi käydä tutustumassa turistikierroksen verran tai siellä voi yöpyä, sillä se toimii hotellina.

Sieniä ja papukaijoja

Hullussa Talossa on kymmenen huonetta, ja kaikki tyystin erilaisia. Tämän hotellin sisustus on kaukana kansainvälisten hotelliketjujen tarjoamista viileän tyylikkäästä standardihuoneista, joiden ainoa taide-

pläjäys saattaa olla seinällä viiva-suorassa roikkuva sisustustaulu.

Tässä hotellissa ei ole mitään standardinomaista. Rakennus karttaa suoria linjoja ja sen käytävät muistuttavat luolia. Sisustus pursuaa luontoa, sieniveistoksista papukaijoihin. Katossa roikkuu köydestä tehtyjä hämähäkinseittejä ja ulkopuolelta rakennus muistuttaa kokonaisuudessaan valtavaa puuta. Huonekalutkin on tehty jokaiseen tilaan

Irma kiertää

Irma Capiten on toimittaja, jolla on kaksi reipasta, majoja rakentelevaa poikaa ja remontoimista rakastava aviomies. Vapaa-ajalla Irman saattaa tavoittaa hiihtämässä, kahvakuulan varresta, taidenäyttelystä, järvestä tai reisaamasta. Tällä palstalla Irma kiertää ihailemassa ja ihmettelemässä kaiken maailman rakennuksia. Jos sinulla on mielessä rakennus, josta haluaisit lukea lehtijutun, niin vinkkaa osoitteeseen irma@rakennusliitto.fi.

varta vasten, eivätkä edes sängyt ole toistensa kopioita.

Jokaisella huoneella on oma, eläinkunnasta poimittu teemansa: on esimerkiksi kenguruhuone ja kotkahuone. Kenguruhuoneen takka on rakennettu kenguruveistoksen maahan ja kotkahuoneen tuli palaa kotkanmunan mallisessa takassa. Huoneilla on kekseliään ulkoasunsa lisäksi symbolisia merkityksiä: esimerkiksi tiikerihuone kuvastaa kiinalaisten vahvuuksia ja muurahaisuone ahkerasti työskenteleviä vietnamilaisia.

Mielenkiintoista muuten, kuinka monella tavalla luonto voi arkkitehtejä inspiroida. Meidän **Alvar Aaltonmehan** etsi omalla tavallaan ihmisen, luonnon ja arkkitehtuurin sopusointua. Luonnon harmonia esiintyy hänen töissään aika eri tavalla kuin Dang Viet Ngan Hullussa Talossa. ■

Vinkki Hullusta Talosta tuli lukijalta. Kiitos Taunolle mielenkiintoisesta ehdotuksesta! Toivotan kaikille sienirikkaita syyskelejä inspiroivissa luonnonmaiseissa!

Hämä-hämähäkki, kehrää lankoja

HÄMÄHÄKIT ovat kehittäneet kymmenien miljoonien vuosien mittaan ällistyttävän nerokkaita rakennusteniikoita. Esimerkiksi ristihämähäkki osaa tuottaa kehruunystyilään ja silkkirauhasillaan ainakin viittä erilaista seittilankaa erilaisiin tarkoituksiin. On muun muassa perusseittä,

jota se käyttää esimerkiksi ilmalentoihin ja sillanrakentamiseen. Pussiseitti puolestaan toimii sekä munien vaalimisessa että piiloutumissuojan rakentamisessa.

Lähde: Eläinten arkkitehtuuri. Suomen rakennustaiteen museo.

Ole tarkkana ilmoitusten lähettämisessä!

Postitse lähetettäessä kuussa on ehdottomasti oltava merkintä:
Rakentaja-lehti/ilmoitukset, PL 307, 00531 Helsinki

Sähköposti on lähetettävä osoitteella: **ilmoitukset@rakennusliitto.fi**
 tai faksilla: 020 774 3061.

Kun lähetät ilmoituksen Rakentaja-lehteen, muistathan merkitä yhteytietosi!

TAPAHTUMAT

Hämeenlinnan rakentajaveteraanit

Syyskuun kokous ke 16.9. klo.13, Birger Jaarlin katu 12 A, Hämeenlinna. Käsitellään esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Tervetuloa! Hallitus

Uudenmaan rakentajaveteraanit

Tapaaminen ti 6.10. klo 11, Uudenmaan aluetoimisto, Siltasaarenkatu 4, katutaso, Helsinki. Suunnitellaan osastojen yhteistoimintaa, tilaisuuksia, käyntejä, matkoja ja harrastuksia. Päätetään marraskuun tapaamisen teema. Kahvi- ja pullatarjoilu. Ilmoittautumiset viimeistään pe 2.10., puheenjohtaja Esko Kokkonen p. 040 487 2624, esko.kokkonen@elisanet.fi tai sihteeri Urho Peltonen p. 050 544 3036, urho.peltonen@suomi24.fi. Tervetuloa mukaan erityisesti osastojen veteraanimatkaavastavaat! Veteraanityöryhmä

Os. 003, Helsinki

Veteraanien tapaamiset jatkuvat, Uudenmaan aluetoimisto, Siltasaarenkatu 4, katutaso, Helsinki. Tilaisuudet ovat maanantaisin klo 11, seuraavasti: 5.10., 2.11., 7.12. Mielenkiintoisia alustajia paikalla. Tule keskustelemaan ja vaikuttamaan yhteisiin päätöksiin. Keskustellaan myös syksyn Tallinnan matkasta. Tilaisuuden alussa juodaan Aarre Hanan synttäririkakkukahvit. Tervetuloa! Puheenjohtaja Aarre Hana p. 044 273 7615.

Os. 034, Imatra

Matka 14.–15.11. Tallinnan osaston jäsenille puolisoineen. Omavastuu 80 €/hlö. Jokainen ruokailee omalla kustannuksella. Ilmoittautumisia otetaan vastaan osaston toimistolla maanantaisin klo 17–18., Esterinkatu 11, Imatra sekä kokouspäivinä (14.9., 12.10., 9.11.). Hallitus

Os. 039, Helsingin matto- ja parkettimiehet

Pikkujoulut 31.10. hotelli Vana Wirussa. Lähtö la 31.10. klo 13.30 Länsisatamasta Tallink Superstarilla. Takaisin su 1.11. klo 15.30. Ilmoittautumiset viimeistään su 27.9., Erkki Siitarinen p. 0400 508 098. Omavastuu maksetaan osaston tilille OP FI11 5541 2820 0022 37. Tervetuloa! Hallitus

Os. 041, Seinäjoki

Kuukausikokous ke 7.10. klo 19, osaston toimisto, Vapaudentie 32–34, Seinäjoki. Käsitellään esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 042, Hyvinkää

Viikonloppu 19.–20.9. Siikarannassa. Lähtö la 19.9. klo 9 Hyvinkään Rautatieasemalta ja paluu su klo 13.30 Siikarannasta. Omavastuu jäsenet 30 €/hlö, ei jäsenet 50 €/hlö. Paikkoja rajoitetusti! Sitovat ilmoittautumiset viimeistään ma 14.9. Matti Ihanus p. 040 510 5654. Hallitus

Os. 056, Salo

Toimisto on muuttanut! Uusi osoite on Turuntie 8, 2. krs, 24100 Salo. Päivystys maanantaisin klo 16–16.45. Hallitus

Os. 059, Oulu

Kylpylöpäivä su 27.9. Oulun Edeissä. Osasto tarjoaa jäsenilleen. Tule paikalle klo 10–12 välisenä aikana ja ota jäsenkortti mukaan. **Teatteriretki** la 10.10. Kemiin. Lähtö lauantain aamuna ja paluu sunnuntaina. Omavastuu 25 €/hlö. Ilmoittautumisia otetaan vastaan maanantaista 14.9. alkaen, Titta p. 040 547 9463. **Wintter Open** 20.–23.11. Vuokatti. Lähtö pe 20.11. klo 17. Paluu su 23.11. Omavastuu 50 €/hlö. Ilmoittautumisia otetaan vastaan perjantaista 11.9. klo 17 alkaen, Kari p. 0400 805 326. Tarkemmat tiedot tapahtumista osaston kotisivulta: <http://osasto059oulu.rakennusliitto.net/>. Hallitus

Os. 101, Porin maalarit ja mattomiehet

Kuukausikokous ti 15.9. klo 18, Satakunnan aluetoimisto, Liisankatu 18, Pori. Käsitellään esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 104, Helsingin asfalttimiehet ja bitumieristäjät

Pikiukkojen sysretki ke 23.9. Riihimäen metsästys- sekä lasimuseoon. Bussi lähtee klo 9 Siltamäen ostarilta, klo 9.30 Hyrylän TB:ltä sekä noin klo 10 Riihimäen asemalta. Retken omavastuu 20 €/hlö, kerätään bussissa. Ilmoittautumiset viimeistään to 17.9., Matti Sartesuo p. 0440 203 768 tai sarmat@kolumbus.fi.

Kuukausikokous to 8.10. klo 17, osastojen Tiimitupa, Viides linja 3, Helsinki. Käsitellään esille tulevat asiat. Tervetuloa!

Kotisivut: www.pikimiehet.rakennusliitto.net
 Hallitus

Os. 349, Matinkylä

Kuukausikokous ma 12.10. klo 18, Matinkylän Pirtti, Keskipäivänkuja 4, Espoo. Käsitellään esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 390, Helsingin putkimiehet ja eristäjät

Nuuskerhon tapaamiset syksy 2015, osastojen Tiimitupa, Viides linja 3, Helsinki. Tilaisuudet ovat torstaisin klo 11, seuraavasti: 17.9. (vk 38), 1.10. (vk 40), 15.10. (vk 42), 29.10. (vk 44), 12.11. (vk 46), 26.11. (vk 48), 10.12. (vk 50). Toivotamme tapaamisiin tervetulleeksi osaston veteraanit sekä +55 työttömät asentajat pääkaupunkiseudulta.

Os. 397, Hämeenlinnan putkimiehet ja -eristäjät

Kuukausikokous ti 15.9. klo 18, hotelli Cumulus Hämeenlinna, Raatihuoneenkatu 16, 2. krs, kokoustilat, Hämeenlinna. Käsitellään esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 402, Vaasan putkimiehet

Kuukausikokous ke 16.9. klo 18, Pohjanmaan aluetoimiston tilat, Pitkätkatu 43, 65100 Vaasa. Käsitellään esille tulevat asiat. Tervetuloa! Hallitus

Os. 540, Uudenmaan maarakentajat

Hyvinvointipäivä la 3.10. klo 11 Siikarannassa (huom! päivä on muuttunut). Paikalla luennoitsija UKK-instituutista ja lisäksi mahdollisuus kuntotestaukseen sekä keuhkoostumusmittaukseen. Lisätietoja sekä ilmoittautumiset viimeistään pe 25.9., Esko Rönkkö p. 0400 703 985 tai Jouko Kolehmainen p. 040 523 5935. Tervetuloa! Hallitus

Os. 603, Turun muurarit

Veteraanitapaamiset jatkuvat joka kuukauden toinen tiistai klo 12 (huomioi uusi kellonaika!), Turun aluetoimisto, Uudenmaankatu 6a, Turku. Seuraava tapaaminen ti 13.10. Hallitus

ONNEA

100 vuotta

Junttila Saina Lemmikki, Turku.

85 vuotta

Nikulainen Tauno 4.9., Mikkeli. Os. 077, Mikkeli

Rautanen Veikko 25.9., Tampere. Os. 392, Tampereen putkimiehet - ja eristäjät

Veteraanikerho Juntturit

60 vuotta

Sormunen Jorma Ensio 15.9., Marttila. Os. 015, Turun kirvesmiehet

KUOLLEITA

Kukkamäki Eino Matias

Osastomme jäsen Eino Matias Kukkamäki kuoli 1.8.2015. Hän oli syntynyt 14.6.1928 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.1.1967. Muistoa kunnioittaen Os. 041, Seinäjoki

Manni Kauko

Osastomme pitkäaikainen jäsen Kauko Manni kuoli 5.8.2015. Hän oli syntynyt 27.12.1921 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.7.1948. Muistoa kunnioittaen Os. 022, Kerava

Mäkinen Lauri Aulis

Osastomme pitkäaikainen jäsen Lauri Aulis kuoli 18.7.2015. Hän oli syntynyt 12.1.1932 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.6.1962. Muistoa kunnioittaen Os. 177, Lahti

SAARROT

RAKENNUSLIITON JULISTAMAT SAARROT

Tarkemmat tiedot löytyvät internetistä <http://rakennusliitto.fi/saarrot>

VOIMASSAOLEVAT:

- ACC Law Oy
- Aiari Grupp Oü
- AJE Ehitus Oü
- Alfaport Grupp Oü
- Alnar Järvi Oü
- Artexx
- A-ryhmä Asennus Oy
- Oy Aureli Ltd
- Autlan Projekt Oü

- Balticale Oü
- Betamer Eesti Oü
- Carinaland Oü
- Concord Group Oü
- Dedas Oü
- DED Kompanii Oü
- Degtab Oü
- Detroit Oü
- Duramek Oy
- Edmonton Oü
- Efira Invest Oü
- Egerton Oü
- Ehiter Arendus Oü
- Eikner Oü
- Elkotek Oy
- Enner Ehitus Oü
- Enta Ehitus Grupp Oü
- Etelä-Suomen kiinteistö ja autohuolto Oy
- EU Finnes (19.11.2013 alk. Oy ELDAIT Ab)
- Eurobuild Group Oü
- Europe Ehitus Oü
- Eu Steinbau Oy
- Faskom Oy
- Fatmus Ehitus Oü
- Feluko Oü
- FHU PM-BUD
- Fin Purkajat Oy
- Fincity Oü
- Finlandia-Maalauk ja Målning Ky
- Garantmeister Oü
- Gorol-Bud Oy
- GS Invest Oü
- Harald Rentopower Oü
- Harts Ehitus Oü
- Hausland Oü
- Helmhold Oü
- Henno-Invest Ltd Oy
- Hordinal Oü
- Idc Budownictwo
- Indiman Oy
- Individuali imone Suvireta
- Kalma Ehitus Oü
- Kamu-Adma Project Oy
- Keskustan Talexi & Tar Oy
- Lemamaks Ehitus Oü
- Leviehitus Oü
- Marsalis-Ehitus Oü
- Mattic Oü
- Mauneks Oü
- Maximum Group Oü
- Miedzynarodowny Serwis Budowlany MSB Sp. Z.o.o.
- Multimaaler Oü
- My Property Oy
- 4 Naela Oü
- Naabob Ehitus Oü
- Navero Oy
- Nordicom Rakennus Ky
- Offwall Oy
- Olster Grupp Oü
- OPNG Linnaarenduse Oü
- Orasgrupp Oü
- Oravapoisid Oü
- PG Ehitus Oü
- Pirita Laevad as
- Piva Kivi Oü
- Polygon Finland Oy (hakusaarto)
- Preliia Grupp Oü
- Primebygg Oü
- Proberto Oü
- Projekt 10 Oü
- Prolainer Oü
- Prostein Oü
- Purku ja Tasoite Pichon Oy
- Putki Service Oy
- Rakennusexpertit JKL
- Rakso Oü
- Ravent Team Oü
- Rees Rakendus Oü
- Rekrum Oy Ab
- Rentaworker Oü
- Rimatex Oy
- Roiha Oy
- Satakunnan Laaturakennus Oy
- Satikuti Invest Ou
- Savega AS
- Scantrim Oy
- Sia Intertech
- Siivous –Expertit Osuuskunta
- Slova s.r.o
- Spectra Holding Oü
- Stabil Group Oy
- Stabil Project Oü
- Stadirak Oy
- Suomen Lujatyö Oy
- Sven Trading Ltd
- Targe Ehitus
- Tasokas Oü
- Telineservice Oü
- TG Kattomiehet Tmi
- Tiit Tamme
- Tonu Ehitus Oü
- TPA Palvelut Oy
- Triaad Grupp Oü
- T-Tarvike Oy
- TTR Rakennus Oü
- Tuotanto Vainio Ky
- Ultraserv Oü
- Unimaster Oü
- Vahotek Oy
- Vartix
- Ventago Oü
- Vimeco Oy
- VR Track Oy (hakusaarto)
- Windrox Grupp AS

TYÖPAIKAT

Rakennusliitto on rakennusteollisuuden ammattilaisten ja alan ammattilaisiksi opiskelevien vahva SAK:lainen riippumaton ammattiliitto. Liitto on myös yhteiskunnallinen etujärjestö, joka vaikuttaa laillisen yritystoiminnan ja työn puolesta ympäri maata. Tulevaisuuden näkymät ovat hyvät. Jäseniä Rakennusliitossa on noin 87 000 ja liitolla on hieman yli 90 työntekijää, jotka työskentelevät keskustoimistossa Helsingissä ja aluetoimistoissa eri puolilla maata.

**Haemme
ALUETOIMITSIJAA**
Väli-Suomen toiminta-alueelle Jyväskylän aluetoimistoon

Aluetoimitsijan tehtäviä ovat työpaikkakäynnit, luottamushenkilöiden valintojen varmistaminen ja koulutus sekä yhteydenpito heihin, jäsenhankinta, edunvalvonta-asioiden hoitaminen ja valmistelu sekä jäsentilaisuuksien järjestely. Aluetoimitsija osallistuu myös yhteistyöhön eri sidosryhmien kanssa.

Työssä tarvitaan neuvottelu- ja ihmissuhdetaitoja sekä kykyä ryhmätyöskentelyyn. Toimitsijan tulee osata ilmaista itseään kirjallisesti ja suullisesti. Hänen on myös hallittava ammatillisen toiminnan edellyttämät sopimustoiminnan perusteet.

Hakijalle ovat eduksi rakennusteollisuuden työtehtävissä hankittu ammattikokemus sekä koulutus. Myös kielitaito ja ATK-taidot ovat eduksi valintaan. Lisäksi edellytämme hakijalta valmiutta siirtyä työskentelemään myös toiselle toimistopaikkakunnalle.

Rakennusliitolla on tarjottavanaan SAK:laisten ammattiliittojen tasoiset työsuhteen ehdot ja paljon palkitsevaa työtä alan ammattiliittotoiminnassa.

Hakemukset tulee toimittaa sähköisesti keskiviikkoon, 30.9.2015 mennessä osoitteeseen kaisa.karvinen@vival.fi

Tiedusteluihin vastaavat:
toiminta-alueen päällikkö Janne Kemppainen, puh. 050 501 3185 tai
henkilöstöpäällikkö Markus Ainasoja, puh. 0500 459 729.

ALUETOIMISTOT TIEDOTTAVAT

KAKKUKAHVIT OULUN TOIMISTOLLA

Pitkäaikainen toimistonhoitajamme Pirjo-Liisa Nyman jää eläkkeelle.
Toivotamme jäsenet tervetulleeksi kakkukahville **maanantaina 21.9. klo 13–16.30.**

Oulun aluetoimisto, Rautatienkatu 40, Oulu

Rakennusliitto ry

Siltasaarencatu 4,
PL 307, 00531 Helsinki
Vaihde: 020 774 003
sähköposti: etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi
www.rakennusliitto.fi

Keskustoimisto avoinna:

ma-to 8.30–16.00
pe 8.30–15.30

Jäsenrekisteriin toimitettavien asiakirjojen postitusosoite:

Rakennusliitto ry/Skannauskeskus
PL 134, 70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Jäsenyysasiat 020 690 231
Työehtoasiat 020 690 232
Työttömyyskassa 020 690 230
Takaisinperintä 020 690 250

Palveluaika ma-to klo 8.30–16.00 ja pe klo 9.00–15.30

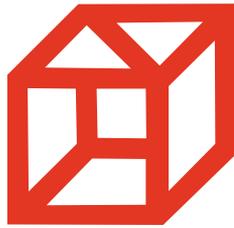
Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soittaessa liittämäsopimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun verran ja matkapuhelimesta soittaessa matkapuhelinmaksun verran.

Aluetoimistot**Toimistot avoinna:**

maanantaisin ja tiistaisin 8.30–12.00 ja 13.00–16.30

Uudenmaan toimisto avoinna:

ma-to 8.30–12.00 ja 13.00–16.30 ja pe 8.30–12.00 ja 13.00–15.30

Toimistojen yhteystiedot:**Häme/03**

Hämeenlinnan toimisto
Birger Jaarlin katu 18 B,
13100 Hämeenlinna

Tampereen toimisto

Sorinkatu 4,
33100 Tampere

Itä-Suomi/04

Joensuun toimisto
Torikatu 30,
80100 Joensuu

Mikkelin toimisto

Vuorikatu 11 A 6
50100 Mikkeli

Kuopion toimisto

Kirkkokatu 1
70100 Kuopio

Kainuu/10

Pohjolankatu 28 A,
87100 Kajaani

Keski-Suomi/02

Yrjönkatu 30,
40100 Jyväskylä

Kymi/06

Kouvolan toimisto
Salpausselänkatu 60 C,
45100 Kouvola

Lappi/13

Kemin toimisto
Keskuspuistikatu 50,
94100 Kemi

Rovaniemen toimisto

Maakuntakatu 15,
96100 Rovaniemi

Oulu/14

Rautatienkatu 40
90120 Oulu

Pohjanmaa/05

Pitkäkatu 43,
65100 Vaasa

Satakunta/07

Liisankatu 18,
28100 Pori

Turku/09

Uudenmaankatu 6 a,
20500 Turku

Uusimaa/01

Siltasaarencatu 4,
00530 Helsinki

Lahden toimisto

Hämeenkatu 32,
15140 Lahti

Rakennusalan työttömyyskassa

Siltasaarencatu 4,
PL 308, 00531 Helsinki
sähköposti: etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi
www.rakennuskassa.fi

Päivärahakemusten postitusosoite:

Rakennusalan työttömyyskassa
PL 135, 70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Työttömyyskassa 020 690 230
Takaisinperintä 020 690 250
Jäsenasiat 020 690 231

Palveluaika ma-to klo 8.30–16.00 ja pe klo 9.00–15.30

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soittaessa liittämäsopimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun verran ja matkapuhelimesta soittaessa matkapuhelinmaksun verran.

eAsioinnissa voit täyttää ansiopäiväraahakemuksesi ja liittää siihen tarvittavat selvitykset. Hakemuksesi kirjautuu saapuneeksi kassaan sen lähetettyäsi. eAsioinnissa voit myös tarkastella päivärahan hakemiseesi liittyviä asioita ja muokata liiton jäsenrekisterissä olevia henkilötietoja.

JÄSENREKISTERI TIEDOTTAA

Jos olet työmarkkinatuella, opiskelemassa, sairaana, suorittamassa varusmiespalvelusta tai muuten oikeutettu jäsenmaksuvapauteen, toimita lähimpään aluetoimistoon tai ammattiosastosi jäsenasioidenhoitajalle oheinen allekirjoitettu ilmoitus jäsenmaksun vapautusta varten. Voit myös toimittaa vapaamerkinä Rakennusliiton eAsiointipalvelun verkkopalvelun kautta. Kotisivu: www.rakennusliitto.fi etusivulta Jäsenyysasioiden kautta tai Työttömyyskassan sivuilta. Kirjautuminen vaatii jäseneltä henkilökohtaiset Nordea, Danske Bank, Osuuspankki, Tapiola, S-Pankki, Handelsbanken, Aktia, Säästöpankki tai Pop.

MEDLEMSREGISTRET INFORMERAR

Om du får arbetsmarknadsstöd, studerar, är sjuk, utför värnplikt eller annars är berättigad till befrielse från medlemsavgiften ska du fylla i bifogade blankett och lämna den på närmaste kretskontor eller till den person som har hand om medlemskapsärenden i din fackavdelning. Du kan också sända frianteckningarna via Byggnads e-tjänst. Förbundets hemsida: www.rakennusliitto.fi och gå till Jäsenyys eller via a-kassans sidor. För att kunna logga in krävs personliga bankkoder i Nordea, Danske Bank, Osuuspankki, Tapiola, S-Pankki, Handelsbanken, Aktia, Säästöpankki eller Pop.

ILMOITUS JÄSENMAKSUN VAPAUTUSTA VARTEN

Nimi / Namn _____ Hetu / Personbeteckning _____

Osoite (jos on muuttunut)/ Adress (om den har ändrats) _____

Puhelin / Telefon _____

Olen ollut ajalla / Jag har under tiden varit

___/___/20	-	___/___/20
___/___/20	-	___/___/20
___/___/20	-	___/___/20
___/___/20	-	___/___/20
___/___/20	-	___/___/20
___/___/20	-	___/___/20
___/___/20	-	___/___/20
___/___/20	-	___/___/20
___/___/20	-	___/___/20

TYÖTÖN (ei oikeutta ansiosidonnaiseen pvrahaan) / **ARBETSLÖS** (inte rätt till inkomstdagpenning)

SAIRAS / SJUK

OPISKELIJA / STUDERANDE

ASEVELVOLLINEN / VÄRNPLIKT

ÄITIYSLOMALLA / MODERSKAPSLEDIG

ISYYSLOMALLA / FADERSKAPSLEDIG

HOITOVAPAALLA / VÄRDLEDIG

OMAISHOITAJANA / NÄRSTÄENDEVÄRDARE

MUU SYY _____ / **ANNAN ORSAK** _____

Päiväys / Datum _____

Allekirjoitus / Underteckning _____

HOIDA VAPAAILMOITUKSET NELJÄNNEKVUOSITTAIN! (3kk:n jaksoissa, tammi-maaliskuu, huhti-kesäkuu, heinä-syyskuu, loka-joulukuu)

PALAUTA ILMOITUS JA PYYDETYT LIITTEET OSOITTEELLA: Rakennusliitto ry, PL 134, 70101 Kuopio.

SKÖT OM ANMÄL EN GÅNG PER KVARTAL! (3 månaders perioder, januari-mars, april-juni, juli-september, oktober-december)

RETURNERA ANMÄLAN SAMT BILAGOR TILL: Byggnadsförbundet rf, PB 134, 70101 Kuopio.

Jos jäät työttömäksi

- Ilmoittaudu heti työttömäksi jäätyäsi TE-toimistoon työnhakijaksi. Ansiopäivärahaa voidaan maksaa vain ajalta, jolloin olet ollut työttömänä työnhakijana TE-toimistossa.
- Ansiopäivärahaan on oikeus työttömyyskassan jäsenellä, joka on ollut vakuutettuna yhdenjaksoisesti työttömyyskassassa vähintään 26 työttömyyttä edeltävää viikkoa ja on vakuutettuna ollessaan täyttänyt työssäoloehdon. Työttömyyskassassa vakuutettuna oleminen tarkoittaa sitä, että henkilö on työttömyyskassan jäsen ja jäsenmaksut on maksettu.
- Työssäoloehto täyttyy, kun henkilö on ollut jäsenyyssä 26 kalenteriviikkoa palkkatyössä, jossa työaika on kunakin kalenteriviikkona ollut vähintään 18 tuntia. Työn ei tarvitse olla yhdenjaksoista, vaan työssäoloehto kerryttäviä viikkoja voi kertyä välittömästi työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautumista edeltäneen, 28 kuukauden mittaisen tarkastelujakson aikana. Lisäksi edellytetään, että työstä maksettu palkka on ollut työehtosopimuksen mukainen. Ellei alalla ole työehtosopimusta, palkan on oltava kokoaikatyöstä vähintään 1 154 euroa kuukaudessa.
- Työssäoloehdon voimassaolo päättyy, kun henkilö on ollut poissa työmarkkinoilta yli kuusi kuukautta ilman hyväksyttävää syytä. Työttömyyskassa voi maksaa etuuskia vasta, kun henkilö on täyttänyt työssäoloehdon uudelleen. Myös se, jos henkilö toimii palkansaajakassan jäsenyyssä aikana päätoimisena yrittäjänä yli 18 kuukautta, aiheuttaa työssäoloehdon voimassaolon katkeamisen.
- Työttömäksi jäävän on aina päivärahahakemuksen toimittaessaan annettava työttömyyskassalle selvitys työttömyyttä edeltäneestä ajasta. Tiedot tarvitaan sekä työssäolosta että mahdollisesta työmarkkinoilta poissaolosta.

- Työssäoloaika osoitetaan palkkatodistuksilla, joista on käytävä ilmi työsuhteen alkamis- ja päättymisaika. Palkkatodistuksiin olisi aina hyvä saada tieto pidetyistä vuosilomista. Palkkatodistuksiin tulee merkitä työnantajan y-tunnus. Myös kopiot irtisanomis- tai lomautusilmoituksista tulee toimittaa työttömyyskassalle.
 - Mikäli olet ollut lomautettuna työstäsi viimeisen vuoden aikana, palkkatiedot tarvitaan silloin tämän lomautuksen jälkeiseltä ajalta.
 - Työviikoista, jolloin työtä on tehty vähemmän kuin 18 tuntia, tulee palkkatodistuksessa ilmoittaa erikseen työtunnit ja palkat. Näitä viikkoja ei oteta mukaan työssäoloeseen eikä palkanmääritykseen.

Hakemuksen täyttäminen

- Päivärahaa haetaan ansioturvan päivärahahakemuslomakkeella. Hakemuslomakkeita saat TE-toimistosta tai liiton aluetoimistosta. Ansiopäivärahan ensihakemuksen että jatkohakemuksen voit tehdä myös sähköisesti eAsiointi-palvelumme kautta. eAsiointin kautta voit toimittaa liitteitä ansiopäivärahahakemukseen. eAsiointi-palveluun pääsee kirjautumaan työttömyyskassan kotisivujen, www.rakennuskassa.fi, tai Rakennusliiton kotisivujen, www.rakennusliitto.fi, kautta.
- Verotietoja kassalle ei tarvitse ilmoittaa, ellei verotietoihin ole haettu muutosta tai et ole saanut portaikkoverokorttia.
- Alle 18-vuotiaista huollettavista lapsista lapsikorotusta haetaan ilmoittamalla hakemuksessa lapsen syntymäaika. Tavallisesti lapsista ei tarvita todistuksia, koska lapsitiedot saadaan Väestörekisterikeskuksen kautta.
- Hakemuksessa on ilmoitettava mahdolliset sivutulot ja sosiaalietuudet ja liitettävä näistä todistukset mukaan. Maatalous- tai yrittäjätuloista on liitettävä mukaan selvitys viimeksi vahvistetusta verotuksesta.

Päivärahan hakeminen

- Normaalisti päivärahaa haetaan neljän kalenteriviikon jaksoissa jälkikäteen. Hakemuksen tulee päättyä sunnuntaihin.
 - Työttömäksi jäävä voi kuitenkin täyttää ensimmäisen hakemuksen lyhyemmältä ajalta. Tällöinkin hakemuksen on päättyttävä sunnuntaihin. Suotavaa on, että täysiä kalenteriviikkoja on jo kertynyt kolme.
 - Normaalista neljän viikon rytmiä noudatetaan silloinkin, kun työttömänä ollessa tekee satunnaisia lyhyitä työjaksoja, jotka alkavat ja päättyvät kyseisen neljän viikon jakson aikana.
 - Jos maksujaksolla alkanut yli kaksi viikkoa kestävä kokoaikatyö jatkuu yli kyseisen neljän viikon jakson, voi hakemuksen päättää työn aloittamista edeltävään päivään. Lisäksi hakemukseen merkitään milloin yli kaksi viikkoa kestävä kokoaikatyö on aloitettu.
 - Jos teet osa-aikatyötä, josta saat palkkaa kuukauden jaksoissa, hae päivärahaa kuukauden jaksoissa ja liitä mukaan palkkatodistus.
 - Hakemuksen kaikki kohdat on täytettävä huolellisesti, jotta niitä ei jouduta palauttamaan täydennettäväksi. Työttömyyspäivärahaa on haettava kolmen (3) kuukauden kuluessa siitä päivästä, josta sitä halutaan maksettavaksi. Postitse toimitetut hakemukset lähetetään työttömyyskassan osoitteeseen:

RAKENNUSALAN TYÖTTÖMYYSKASSA PL 135, 70101 KUOPIO

Hakemuksia voi jättää myös aluetoimistoihin ja joillakin paikkakunnilla osaston taloudenhoitajalle.

Om du blir arbetslös

- Anmäl dig genast när du blir arbetslös på TE-byrån som arbetssökande. Kassan kan betala inkomstdagpenning bara för de dagar då du har varit arbetslös arbetssökande hos TE-byrån.
- Rätt till inkomstdagpenning har en sådan medlem i arbetslöshetskassan, som utan avbrott har varit försäkrad i arbetslöshetskassan i minst 26 veckor före arbetslösheten och som uppfyllt arbetsvillkoret under den tid han eller hon har varit försäkrad. Att vara försäkrad i arbetslöshetskassan betyder att personen är medlem i arbetslöshetskassan och har betalat sina medlemsavgifter.
- Arbetsvillkoret uppfylls då personen under sin medlemstid på 26 kalenderveckor har haft lönearbete, där arbetstiden under respektive kalendervecka är minst 18 timmar. Arbetet behöver inte ha pågått utan avbrott, utan man kan samla veckor till arbetsvillkoret under en granskningstid på 28 månader innan man anmäler sig som arbetslös arbetssökande. Dessutom förutsätts att lönen för arbetet betalats enligt kollektivavtalet. Om det inte finns något kollektivavtal inom branschen, ska lönen i heltidsarbete vara minst 1 154 euro i månaden.
- Arbetsvillkoret gäller inte längre när personen har varit borta från arbetsmarknaden i över sex månader utan godtagbar orsak. Arbetslöshetskassan kan betala ut förmåner först då personen har uppfyllt arbetsvillkoret på nytt. Om en person under den tid han eller hon är medlem i en löntagarkassa arbetar som företagare i över 18 månader leder det till avbrott i giltighetstiden för arbetsvillkoret.
- Den som blir arbetslös ska alltid då han eller hon lämnar in sin ansökan om dagpenning ge arbetslöshetskassan en utredning över tiden före arbetslösheten. Vi behöver uppgifter om såväl tid i arbete som eventuellt frånvaro från arbetsmarknaden.
- Tiden i arbete bevisas med löneintyg, av vilka det

framgår när anställningsförhållandet började och slutade. Det vore bra att alltid i löneintygen också få uppgift om den semester man hållit. Arbetsgivarens FO-nummer ska finnas på löneintyget. Du ska också skicka in kopior av meddelandet om uppsägning eller permittering till arbetslöshetskassan.

- Om du har varit permitterad från ditt arbete under det senaste året behöver vi löneuppgifterna för tiden efter denna permittering.
- Du ska separat uppge antalet arbetstimmar och lönen för dem för de arbetsveckor då du har arbetat mindre än 18 timmar. Dessa veckor räknas inte med i arbetsvillkoret eller då lönen definieras.

Så här fyller du i ansökan

- Du ansöker om dagpenning på blanketten för ansökan om inkomstrelaterad dagpenning. Du får blanketter på TE-byrån eller förbundets kretskontor. Du kan göra den första ansökan om inkomstdagpenning och även de fortsatta ansökningarna elektroniskt via vår tjänst eAsiointi. Via eAsiointi kan du skicka in bilagor till din ansökan. Du kommer in på tjänsten eAsiointi genom att logga in via arbetslöshetskassans hemsidor, www.rakennuskassa.fi eller via Byggnadsförbundets hemsidor www.rakennusliitto.fi.
- Du behöver inte skicka in några skatteuppgifter till kassan, ifall du inte har ansökt om ändringar eller du har fått ett graderat skattekort.
- Du ansöker om barnförhöjning för barn under 18 år genom att i din ansökan uppge barnens födelsetid. Det behövs vanligtvis inga intyg över barnen, eftersom vi får uppgifter om barnen via Befolkningsregistret.
- Du ska i ansökan uppge eventuella biinkomster och sociala förmåner och bifoga intyg över dessa. Om du har jordbruks- eller företagarkinomster ska du bifoga en utredning över den senast fastställda beskattningen.

Så här ansöker du om dagpenning

- Du ansöker normalt om dagpenning i perioder på fyra kalenderveckor i efterskott. Ansökan ska sluta på en söndag.
 - Den som blir arbetslös kan dock fylla i den första ansökan för en kortare tid. Också då ska ansökan sluta på en söndag. Vi rekommenderar att du har samlat på dig tre fulla kalenderveckor.
 - Den normala rytmen på fyra veckor följs också då du som arbetslös har tillfälliga korta perioder med arbete som börjar och slutar under denna fyraveckorsperiod.
 - Om ett heltidsarbete på över två veckor har börjat under betalningsperioden och fortsätter över fyraveckorsperioden kan ansökan avslutas den sista arbetslöshetsdagen. Dessutom ska du i ansökan anteckna att du har påbörjat ett heltidsarbete på över två veckor.
 - Om du har deltidsarbete, för vilket du får lön per månad, ska du ansöka om dagpenning per månad och bifoga löneintyg.
 - Du ska noggrant fylla i alla punkter i ansökan, så att vi inte blir tvungna att returnera dem till dig för komplettering. Du ska ansöka om arbetslöshetsdagpenning inom tre (3) månader från den dag då du vill ha dagpenningen. Ansökningar per post skickas till arbetslöshetskassan på adressen:

BYGGNADSRANSCHENS ARBETSLÖSHETSKASSA PL 135, 70101 KUOPIO

Du kan också lämna in ansökan på kretskontoren och på vissa orter till avdelningens kassör.

Teeveen tulevaa ohjelmistoa:

Nelonen 23.55 perjantai 11.9.

Harry Brown

Elokuvan tuottaminen on hyvin yksinkertaista: palkataan filmitähti, joka laukoo kameran edessä asetta ja ulkomuistista vuorosanoja. Kun kuvamateriaalia on kertynyt tarpeeksi, se leikataan tunteisiin vetoavaan järjestykseen. Sekaannusten välttämiseksi elokuva kannattaa nimetä päähenkilön mukaan. Jos esimerkiksi Harry Brown -elokuvan nimi olisi **Michael Caine**, yleisö ei ennalta tietäisi, näkeekö se baaritiskillä vanhan sotilaan vai vanhan näyttelijän.

Nelonen 21.00 maanantai 14.9.

Rocky Balboa

Kun elokuva menestyy ja poikii jatko-osia, ne kannattaa numeroida selkeyden vuoksi tyyliin Rocky 2, Rocky 3, Rocky 4 ja Rocky 5. Yhden käden sormien loputtua leffayleisön laskutaito joutuu koetukselle, joten kuudes tuotanto markkinoidaan tutuksi tulleella sukunimellä. Juoni tulee säilyttää suurin piirtein samana, jotta yleisö ei pety ja ala mellakoida teatterisalissa. On nimittäin terapeutisempaa, jos turpiin tulee vain valkokankaalla.

Teeveen menevää ohjelmistoa:

MTV3 21.00 sunnuntai 20.9.

Broadchurch

Tv-sarjoissa on yleensä useita päähenkilöitä, joten tuotantojen nimeäminen tuottaa päänvaivaa. Käypä ratkaisu on tittelöidä sarja sen tapahtumapaikan mukaan. Broadchurchissa tapaamme kaksi flegmaattista poliisia, jotka tutkivat jo toista kautta pikkukaupungin ensimmäistä henkirikosta. Loppuratkaisua vetkutaan jälleen mainostulojen toivossa mahdollisimman kauan. Tuotantokustannusten vuoksi näyttelijät ovat huonompia ja halvempia kuin elokuvissa.

Sub 1.05 sunnuntai 13.9.

Ravenswood

Spin-off on tv-sarjan oheistuote, jossa katsojalle ennestään tuttu henkilö vieään uuteen ympäristöön. Caleb Rivers on matkalla valehtelevan ja viettelevän tyttöystävänsä Hannan luo, kun hän kohtaa linja-autossa Mirandan, joka etsii Ravenswoodin pikkukaupungista hautausurakoitsija-enoaan. Nuoret löytävät tukea toisistaan, kun he huomaavat, että kirkkomaalle on jo pystytetty hautakivet heitä varten. Myös sarja kuopataan yhden kauden jälkeen.

Yksin Marsissa

Ensi-ilta pe 9.10.

Yksin kotona -elokuvan jatko-osassa **Matt Damon** "unohdetaan" punaiselle planeetalle, kun muu miehistö lähtee kotimatalle. Tavallista kaduntallaaja-astronauttia tilanne kauhistuttaisi, sillä pelastuslento tuonne jonnekin kestää nelisen vuotta, mutta juuriltaan suomalainen filmitähti osoittaa sisukkuutensa kylvämällä elottomaan marsperään viljaa ja korjaamalla kypäränsä pleksin jeesusteipillä. Toimeliaisuutta motivoi tietenkin Oscar.

Lehdestä reväistystä

Tosiasioiden tunnustamisesta

Helsingin Sanomien syyskuun Kuukausiliitteessä pohdiskeltiin eduskuntatalon remontin ja Suomen remontin yhtäaikaaisuutta. Toimittaja **Unto Hämäläinen** muistuttaa artikkelissaan siitä, että yleensä pääministerin ei ole oikein kannattanut ruveta tukkanuottasille ay-liikkeen kanssa. Edellinen pääministeri, joka menestyksekkäästi teki niin, oli SDP:n oma poika, **Kalevi Sorsa** vuonna 1984. Sen jälkeiset yhdeksän pääministeriä ovat olleet viisaampia. 1 vastaan 9, pääministeri Sipilä. Kertooko se jotain?

Viimeinen pääministeri, joka on uskaltanut uhmata työelämäasioissa SAK:ta, on muuten sosiaalidemokraatti **Kalevi Sorsa**. Hän vei vuonna 1984 eduskunnassa läpi lakimuutoksen, jolla laittomista lakoista määrättävät hyvityssakot kymmenkertaistettiin. SAK pani ankarasti vastaan, mutta tyytyi eduskunnan päätökseen. Sorsan jälkeen on ollut yhdeksän pääministeriä, demareita ja porvareita, mutta kukaan ei ole tohtinut kokeilla moista tempua. Ei se ollut helppoa Sorsallekaan. Osa Sdp:n eduskuntaryhmästä protestoi, ja osa ryhmästä äänesti hänen hallituksensa estystä vastaan.

Pääministeri **Juha Sipilä**llä on siis edessään huima urakka. Hänen pitäisi olla yhtä armoton säästäjä kuin **Paavo Lipponen** ja **Sauli Niinistö** olivat sekä yhtä taipumaton ammattiyhdistysliikkeen pullikointia vastaan kuin **Sorsa** aikoinaan oli. **Voiko Sipilä onnistua?** Periaatteessa kaiken pitäisi olla kunnossa.

Muutoksen tuulia

Tänä syksynä eletään allekirjoittaneen kohdalla jännittäviä aikoja. Reilun viiden vuoden työputken jälkeen on koittanut se päivä, jota en olisi vielä alkuvuodesta itsekään uskonut todeksi: paluu koulunpenkille. Ja vielä rakennusmestariksi, sinne vihollisleirin keskelle, jossa koulutetaan tulevia nestettä hattuun kerryttäneitä pikkupomoja, jotka pistävät duunarin hermot, ymmärryksen ja huumorintajun koetukselle! Vai mitenköhän se asia todellisudessa onkaan?

Käskyt ja sonta valuvat aina alaspäin, sen meikäläinenkin on jo ehtinyt työhistoriansa aikana ymmärtää, mutta olen pistänyt merkille myös sen, miten se lähin esimies, ”pikkupomo”, on usein avainasemassa siinä, miten duunarilla riittää työtehoa tai -haluja suorittaa niitä ylhäältä asetettuja vaatimuksia. Työntekijän perspektiivistä sillä on iso vaikutus, miten pomo asiansa esittää ja kuinka kohtelee duunariporukkaansa ihan arkipäivän asioissa. Suurin osa pomoista onneksi ymmärtää sen, että vittuilu ei ole välttämätöntä, vaan asioista voi keskustella myös hyvässä ja rakentavassa hengessä. Kuitenkin, niitä pomoja, jotka hankaloittavat ihan omaksi huvikseen tavallisen duunarin työtä ja samalla nostavat sen kuuluisan v-käyrän sinne mittarin yläpäähän on rehellisesti sanottuna vieläkin ihan liikaa. Aivan liian monella työmaalla käydään jatkuvia väsytystaiseluita työntekijöiden ja esimiehen välillä jopa perusasioista kuten pekkaspäivien pitämisestä tai uusien työkenkien saamisesta. Tuntuu, että näissä tilanteissa pomo hankaa vastaan vaan ihan siksi ”koska mä voin” ja samaan hengenveetoon ihmettelee sitä, kun raksa-jamppaa ei paljon jaksa kiinnostaa tuijottaa kellosta ruokatauon päättymistä mi-

nuutilleen ja muutenkaan työteho ei ole enää siinä totutussa mallissa. Niin, miksiköhän ei?

Melko usein sieltä johtoportaan päästä löytyy ne ihmiset, joilla olisi suurin peiliinkatsomisen paikka kun puheeksi tulee tuottavuus tai työmaan aikataulussa pysyminen. Monesti on saanut itsekin duunarina ollessa todeta, että kylähän me töitä tehtäisiin, jos vaan materiaalit saataisiin joskus työmaalle. Tai joku meitä fiksumpi olisi laatinut ne aikataulut niin, että ilmiselviltä päällekkäisyyksiltä vältyttäisiin. Muutaman neliön kylppärissä alkaa olla tilanpuutetta siinä vaiheessa, kun samoille neliöille täytyisi päästä niin kirvesmiehen, sähkömiehen, putkarin kuin laattamiehenkin.

Näiden vuosien aikana olen viihtynyt raksalla erittäin hyvin. Tekemisen meininki, reilut työkaverit ja vaihtuvat työkohteet ovat pitäneet motivaation korkealla ja työmaalle on lähes poikkeuksetta ollut mukava aamulla taivaltaa. Pääsääntöisesti minulla on ollut ilo työskennellä fiksumien, mukavien ja asiansa osaavien pomojen palveluksessa. Kokemusta on karttunut kuitenkin myös siitä ihmistyyppistä, jonka vahvuudet eivät todellakaan ole henkilöstöjohtamisen puolella. Suurin motivaatio mestariopintoihin hakeutumiseeni liittyikin vahvasti siihen, että haluan omalta osaltani hälventää sitä vastakkainasettelua työmaan mestareiden ja työntekijöiden väliltä. Itse uskon vahvasti siihen, että sanelupolitiikka ei kuulu enää rakennustyömaille vaan se voidaan korvata avoimella keskustelulla ja eri toimijoiden vahvuuksia käyttävällä yhteistyöllä. Vaikka aikahan sen tietysti näyttää, mitä se rakennusmestariksi opiskelu on, työelämästä nyt puhumattakaan. Kertyykö sitä keltaista nestettä sinne kypärän alle vaiko ei? ■

Suvi Partinen

Paavo Niemi

Virkeyttä, varmuutta, vetreyttä Siikarannassa. Kuvat Tapio Jääskeläinen

Kouluttautumalla

LUOTTAMUSHENKILÖIDEN JATKOKOULUTUS, Siikaranta, Kirkkonummi

Luottamusmiesten jatkokurssi, osa 1

28.- 30.9.

Luottamusmiesten jatkokurssi, osa 2

19.- 21.10.

Työsuojeluvaltuutettujen jatkokurssi, osa 1

28.- 30.9.

Työsuojeluvaltuutettujen jatkokurssi, osa 2

19.- 21.10.

Työsuojeluvaltuutettujen jatkokurssi, osa 3

9.- 11.11.

VERKOSTOITUMISTA VARMUUTTA VOIMAA

LUOTTAMUSHENKILÖIDEN PERUSKOULUTUS, Siikaranta, Kirkkonummi

Yhteismieskurssi

26.- 27.10.

Luottamusmiesten peruskurssi, osa 1

26.- 28.10.

Luottamusmiesten peruskurssi, osa 2

30.11.- 1.12.

Työsuojeluvaltuutettujen peruskurssi, osa 1

26.- 28.10.

Työsuojeluvaltuutettujen peruskurssi, osa 2

30.11.- 1.12.

TYÖOIKEUS, Siikaranta, Kirkkonummi

Työoikeuden peruskurssi

16.- 18.11.

Kurssista ei aiheudu kuluja yrityksen tai työmaan luottamustehtävissä toimivalle Rakennusliiton jäsenelle. Koulutussopimuksen mukaan työnantaja maksaa tehtäväkohtaisen koulutuksen ajalta täyden palkan. Lisäksi kurssin järjestäjä laskuttaa ruokarahan työnantajalta koulutussopimuksen mukaisesti. Rakennusliitto maksaa opetuksen, ruokailun ja tarvittaessa majoituksen. Matkakustannukset korvataan julkisen kulkuneuvon mukaan tai omalla autolla 0,25 €/km.

Toimita kurssihakemuksesi viimeistään 3 viikkoa ennen koulutus@rakennusliitto.fi tai Rakennusliitto/ kurssisihteeri, PL 307, 00531 Helsinki.

Pyydäthän työnantajaltasi allekirjoituksen lisäksi merkinnät niihin kurssihakemuksen kohtiin, jotka käsittelevät ansionmenetystä ja opintovapaata.

Useampiosaisen kurssin eri osille riittää yksi hakemus, merkitse siihen kurssien ajankohdat.

 Rakennusliitto

Lisätietoja:
Juhani Lohikoski
Sissi Kähkönen

koulutus@rakennusliitto.fi
puh. 050 366 1171
puh. 020 774 3076